

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έλεγχος Υπουργείου Άμυνας

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΕ-ΕΥ 42/2025

18 Νοεμβρίου 2025

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iv
Πίνακας Συντομογραφιών	v
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου	1
2. Εισαγωγή	4
2.1 Κύριες πληροφορίες για ελεγχόμενο φορέα	4
2.2 Σκοπός του ελέγχου	5
3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις	6
3.1. Θέμα: Προϋπολογισμός Εθνικής Φρουράς	6
3.2. Θέμα: Συμβασιούχοι οπλίτες (ΣΥΟΠ)	6
3.3. Θέμα: Παρακολούθηση χρόνου εργασίας και αδειών απουσίας	8
3.4. Θέμα: Ασφαλιστική κάλυψη πυροτεχνουργών.	12
3.5. Θέμα: Διακίνηση στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ στον χώρο εργασίας με Στρατιωτικά Οχήματα, από και προς τον τόπο διαμονής τους.	12
3.6. Θέμα: Αξιωματικοί που κρίνονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους.	14
3.7. Θέμα: Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας	15
3.8. Θέμα: Αναδόμηση Υπουργείου	16
3.9. Θέμα: Ανέγερση ιδιόκτητων κτηρίων ΥΠΑΜ-ΓΕΕΦ	17
3.10. Θέμα: Ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού	18
3.11. Θέμα: Ενεργειακή Απόδοση Κτηριακών Εγκαταστάσεων	19
3.12. Θέμα: Μηχανογραφικό Σύστημα Επιτάξεων	21
3.13. Θέμα: Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.	23
3.14. Θέμα: Χορηγίες και κατά χάριν οικονομική βοήθεια	23
3.15. Θέμα: Παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ	25
3.16. Θέμα: Υπηρεσιακά Ταξίδια στο Εξωτερικό	27
3.17. Θέμα: Αποθέματα οπλισμού.	29
3.18. Θέμα: Υλικά που παραλήφθηκαν στο πλαίσιο εκτέλεσης διαφόρων συμβάσεων.	29
3.19. Θέμα: Χρηματοοικονομική Διαχείριση στον Δημόσιο Τομέα	30
4. Παραρτήματα	32

Παράρτημα I: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	32
Παράρτημα II: Μεθοδολογία	33
Παράρτημα III: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα	35

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει τα κυριότερα ευρήματα του ελέγχου που διενεργήθηκε στο Υπουργείο Άμυνας για τα έτη 2021-2024, με στόχο τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο και την ορθή δημοσιονομική διαχείριση.

(α) Εκκρεμείς προσφυγές Αξιωματικών

Παραμένει μεγάλος αριθμός εκκρεμών προσφυγών κατά αποφάσεων του Ανώτερου Συμβουλίου Κρίσεως, με δημοσιονομικό κίνδυνο επιβάρυνσης του κράτους σε περίπτωση επιδικασθείσας αποζημίωσης.

(β) Θέματα οργανωτικής δομής και στελέχωσης

Παρά την ολοκλήρωση σημαντικών σταδίων της διοικητικής μεταρρύθμισης, δεν επιτεύχθηκε η προβλεπόμενη μείωση στρατιωτικού προσωπικού στα Τμήματα του ΥΠΑΜ. Αντίθετα, καταγράφεται αύξηση, γεγονός που αναιρεί τον αρχικό σχεδιασμό.

(γ) Καθυστέρηση σε έργα υποδομής

Οι διαδικασίες για ιδιόκτητα κτήρια ΥΠΑΜ/ΓΕΕΦ παρουσιάζουν καθυστέρηση, με κίνδυνο ανάγκης παράτασης της υφιστάμενης μίσθωσης.

(δ) Καθυστέρηση στην προώθηση ενεργειακών δράσεων φιλικών προς το περιβάλλον

Οι δράσεις του ΥΠΑΜ για τοποθέτηση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε Στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς παρουσιάζουν καθυστέρηση, με κίνδυνο απώλειας της σχετικής ευρωπαϊκής χρηματοδότησης. Καθυστέρηση παρατηρείται επίσης στην υλοποίηση του προγράμματος αντικατάστασης υφιστάμενων φωτιστικών με λαμπτήρες νέας

τεχνολογίας τύπου LED. Τέλος, καταργήθηκαν τα συστήματα ανακύκλωσης γκρίζου νερού χωρίς να έχουν προωθηθεί ενέργειες για σύνδεση των Στρατοπέδων με αποχετευτικά συστήματα.

(ε) Μηχανογράφηση απαλλοτριώσεων και επιτάξεων

Η αποτυχία υλοποίησης του συστήματος καταγραφής και η συνέχιση χειροκίνητων διαδικασιών αυξάνει τον κίνδυνο λαθών και τις καθυστερήσεις στην ανανέωση Διαταγμάτων Επίταξης.

(ζ) Παράτυπη χρήση στρατιωτικών οχημάτων

Συνεχίζεται η καθημερινή διακίνηση προσωπικού με στρατιωτικά οχήματα κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, με κόστος σε καύσιμα που αφαιρείται από τις λειτουργικές ανάγκες των Μονάδων. Εφόσον το ΓΕΕΦ επιθυμεί τη διατήρηση της πρακτικής, απαιτείται η προώθηση νομοθετικής ρύθμισης.

Αναμένεται η αξιολόγηση όλων των ευρημάτων από το ΥΠΑΜ και η έγκαιρη υιοθέτηση διορθωτικών ενεργειών με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικής λειτουργίας του Υπουργείου.

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

18 Νοεμβρίου 2025

Πίνακας Συντομογραφιών

ΑΤΗΚ	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου
ΓΕΕΦ	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς
ΓΛ	Γενικό Λογιστήριο
ΔΛΟ	Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες
ΔΙΔΜ	Διεύθυνση Διοικητικής Μέριμνας
ΕΠΥΠΑΜ	Επιτελείο Υπουργού Άμυνας
ΕΦ	Εθνική Φρουρά
ΚΚΑ	Κανονισμοί Κυβερνητικών Αποθηκών
ΚΔ	Κυπριακή Δημοκρατία
ΚΔΠ	Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις
ΝΥ	Νομική Υπηρεσία
ΠαΔ	Πάγια Διαταγή
ΣΠΧ	Σύστημα Παρακολούθησης Χρόνου
ΣΥΟΠ	Συμβασιούχοι Οπλίτες
ΣΥΠ	Συμβασιούχοι Υπαξιωματικοί
ΤΔΔΠ	Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
ΤΥΠ	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
ΥΟ	Υπουργείο Οικονομικών
ΥΠΑΜ	Υπουργείο Άμυνας
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο
FIMAS	Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ), ελέγχθηκε δείγμα συναλλαγών εισπράξεων και πληρωμών του Υπουργείου Άμυνας (ΥΠΑΜ) για το έτος 2023. Επίσης, διενεργήσαμε έλεγχο συμμόρφωσης για την περίοδο 2021-2024, κυρίως σε σχέση με την παρακολούθηση ευρημάτων και συστάσεις που προέκυψαν από προηγούμενους ελέγχους της Υπηρεσίας μας.

Τα σημαντικότερα ευρήματα του ελέγχου αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

- 1.1** Συνεχίζεται η παροχή υπηρεσίας διακίνησης μόνιμων στελεχών και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ, επί καθημερινής βάσης, με στρατιωτικά οχήματα από και προς τον τόπο εργασίας τους, κατά παράβαση των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας.

Η καταναλωθείσα ποσότητα καυσίμων για την πραγματοποίηση των υπό αναφορά κινήσεων, εκπίπτει από το μηνιαίο πάγιο καυσίμων, που διατίθεται στις Μονάδες της ΕΦ για την υλοποίηση του επιχειρησιακού έργου που τους ανατίθεται.

Εάν το ΓΕΕΦ κρίνει απαραίτητη την πιο πάνω διευθέτηση, θα πρέπει να προωθήσει την υποβολή σχετικής πρότασης προς το ΥΣ για τροποποίηση της νομοθεσίας, που στη συνέχεια θα πρέπει να ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ώστε να επιτρέπεται η χρήση των υπηρεσιακών οχημάτων για τους συγκεκριμένους λόγους, για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία και η νομιμότητα και η κανονικότητα των αντίστοιχων γενομένων δαπανών από μέρους του λογιστηρίου του Υπουργείου.

- 1.2** Εκκρεμεί μεγάλος αριθμός προσφυγών κατά αποφάσεων του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεως σχετικά με ευδόκιμους τερματισμούς Αξιωματικών, που κατατέθηκαν την περίοδο 2019-2021, στη βάση προηγούμενης ακυρωτικής απόφασης από το Διοικητικό Δικαστήριο, που ελλοχεύουν κινδύνους για καταβολή αποζημιώσεων από το κράτος.

- 1.3** Το ΥΠΑΜ προχώρησε σε διαδικασία διοικητικής μεταρρύθμισης με στόχο την αναδόμηση της οργανωτικής του δομής, της στελέχωσης και της διάρθρωσης θέσεων, στη βάση σχετικής μελέτης του 2015, που αποσκοπούσε στη βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητάς του. Η μεταρρύθμιση περιλάμβανε συγχωνεύσεις Τμημάτων/Υπηρεσιών του ΥΠΑΜ και του ΓΕΕΦ, στο πλαίσιο της συστέγασής τους, καθώς και την ετοιμασία μελέτης για τον καθορισμό εξειδικευμένων οργανικών θέσεων στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου.

Παρόλο ότι η συστέγαση του ΥΠΑΜ και του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς (ΓΕΕΦ) στις νέες κτηριακές εγκαταστάσεις έχει ολοκληρωθεί από τον Απρίλιο του 2019 και οι νέες οργανικές θέσεις του ΥΠΑΜ έχουν όλες πληρωθεί μέχρι το 2024, δεν έχει επιτευχθεί η επιδιωκόμενη μείωση στο συνολικό αριθμό του στρατιωτικού προσωπικού που απασχολείται στα διάφορα Τμήματα του

Υπουργείου, όπως είχε καθοριστεί στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσής του αλλά αντίθετα, ο αριθμός του στρατιωτικού προσωπικού που απασχολείται στο Υπουργείο παρουσίασε αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

- 1.4** Η συνολική δαπάνη που αφορά στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ, για το έτος 2023, ανήλθε στα €3.141.741 και αφορούσε σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που περιλαμβάνει, επιπλέον της σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, τις υπηρεσίες δικτύωσης, το διαδίκτυο, την τηλεϊδοποίηση, καθώς επίσης την παροχή ειδικών διευκολύνσεων.

Το ΥΠΑΜ, είχε συνάψει στο παρελθόν ειδική συμφωνία για την περίοδο 1995-2004, η οποία αφορούσε στην παροχή ειδικής τιμολόγησης σημαντικού αριθμού κυκλωμάτων, για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών της ΕΦ, ωστόσο μετά τη λήξη της δεν έχει προχωρήσει στη συνολολόγηση μιας ενιαίας τιμολογιακής συμφωνίας με τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο, παρότι η ανάγκη αυτή είχε εντοπιστεί ήδη από το 2012. Η έλλειψη συμφωνίας στερεί τη δυνατότητα εξασφάλισης ευνοϊκότερων όρων και χαμηλότερου κόστους για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες της ΕΦ.

Παρά την ενημέρωση από το ΥΠΑΜ ότι εντός του 2024 θα είχε επιτευχθεί σχετική συμφωνία, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν είχε προωθηθεί καμία διαδικασία επικαιροποίησης των συμπληρωματικών υπηρεσιακών αναγκών του ΓΕΕΦ και κατ' επέκταση ούτε της ετοιμασία προσχεδίου για έναρξη των διαπραγματεύσεων με τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο, για τη συνολολόγηση της υπό αναφορά σύμβασης, γεγονός που συνεχίζει να δημιουργεί καθυστερήσεις και αυξημένο κόστος. Σχετικά αναφέρεται ότι, παρόλο που από την αρχική ειδική συμφωνία έχει αφαιρεθεί σημαντικός αριθμός κυκλωμάτων (κατά περίπου 39% σε σχέση με το 2012), η μηνιαία τιμή χρέωσης παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη.

- 1.5** Το ΥΠΑΜ ανακοίνωσε, το 2016 την έναρξη εκπόνησης ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για την ενεργειακή απόδοση και την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και παρόλο ότι έχουν παρέλθει σχεδόν 10 χρόνια, ο καταρτισμός του δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Στο μεταξύ έχουν προωθηθεί δράσεις φιλικές προς το περιβάλλον, όπως η αντικατάσταση ενεργοβόρων φωτιστικών με λαμπτήρες νέας τεχνολογίας τύπου LED και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Ωστόσο, διαπιστώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου εγκατάστασης των νέων φωτοβολταϊκών συστημάτων σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα “ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027”, το οποίο θα χρηματοδοτήσει το σχετικό κόστος, με κίνδυνο απώλειας ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

Καθυστερήσεις παρατηρούνται επίσης στην αντικατάσταση φωτιστικών με λαμπτήρες τύπου LED σε Μονάδες της ΕΦ, αφού παρόλο που η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2022, οι επόμενες δύο φάσεις δεν έχουν προχωρήσει.

- 1.6** Το ΥΠΑΜ έχει προχωρήσει στη σταδιακή παύση λειτουργίας και στην οριστική κατάργηση 17 συστημάτων επεξεργασίας και ανακύκλωσης ημιακάθαρτου (γκρίζου) νερού (από μπάνια, νεροχύτες και νιπτήρες) σε στρατόπεδα της ΕΦ, χωρίς να έχει προηγηθεί ανάλογη μελέτη σκοπιμότητας για την απόφαση κατάργησης τους ή επιθεώρηση από το αρμόδιο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ως προς την ακαταλληλότητα χρήσης τους.

Παρά τη δέσμευση του ΥΠΑΜ, από το 2021, για εξέταση της εγκατάστασης νέας γενιάς συστημάτων καθαρισμού γκρίζων νερών σε συνδυασμό με μελλοντική σύνδεση των στρατοπέδων με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα, δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε πρόοδος.

- 1.7** Από το 2015 καταβλήθηκε προσπάθεια δημιουργίας μηχανογραφικού συστήματος καταγραφής όλων των τεμαχίων που επηρεάζονται από επιτάξεις, απαλλοτριώσεις και μισθώσεις. Παρά τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους που δαπανήθηκαν, το σύστημα κρίθηκε ως μη αξιόπιστο και μη συμβατό με την Κεντρική Αποθήκη Πληροφοριών (ΚΑΠ) της Κυβέρνησης, με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθεί. Η απουσία κατάλληλης μηχανογράφησης οδηγεί σε αυξημένο διοικητικό κόστος και σε κινδύνους λαθών, αφού η παρακολούθηση γίνεται μέσω αρχείων Excel.

Παράλληλα, εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στην ανανέωση Διαταγμάτων Επίταξης, με αρκετά να παραμένουν σε εκκρεμότητα επί σειρά ετών. Οι καθυστερήσεις οφείλονται τόσο στη μη έγκαιρη ανταπόκριση εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, όσο και στην έλλειψη αυτοματοποιημένου συστήματος παρακολούθησης, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο παραλείψεων.

- 1.8** Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις διαδικασίες για ανέγερση ιδιόκτητων κτηρίων των ΥΠΑΜ/ΓΕΕΦ. Όπως προκύπτει, έχει παρέλθει σημαντικός χρόνος, χωρίς να έχουν γίνει ουσιαστικές ενέργειες για απόκτηση ιδιόκτητου κτηρίου, γεγονός που καθιστά αμφίβολη τη δυνατότητα ολοκλήρωσης του έργου πριν τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου. Μία τέτοια περίπτωση, ενδέχεται να οδηγήσει σε ανάγκη για παράταση της περιόδου ενοικίασης.

- 1.9** Το ΥΠΑΜ χειριζόταν, μέχρι το 2024, τον Προϋπολογισμό της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ) ως μία ομάδα άρθρων/δαπανών. Ως αποτέλεσμα, όποτε χρειαζόταν μεταφορά πιστώσεων από ένα κονδύλι σε άλλο, αυτό γινόταν μόνο με την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΜ. Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, από το 2025 ο Προϋπολογισμός της ΕΦ αναλύεται σε επιμέρους άρθρα/κατηγορίες δαπανών και για οποιαδήποτε μεταφορά πιστώσεων ακολουθούνται οι διαδικασίες που διέπουν τον κρατικό Προϋπολογισμό.

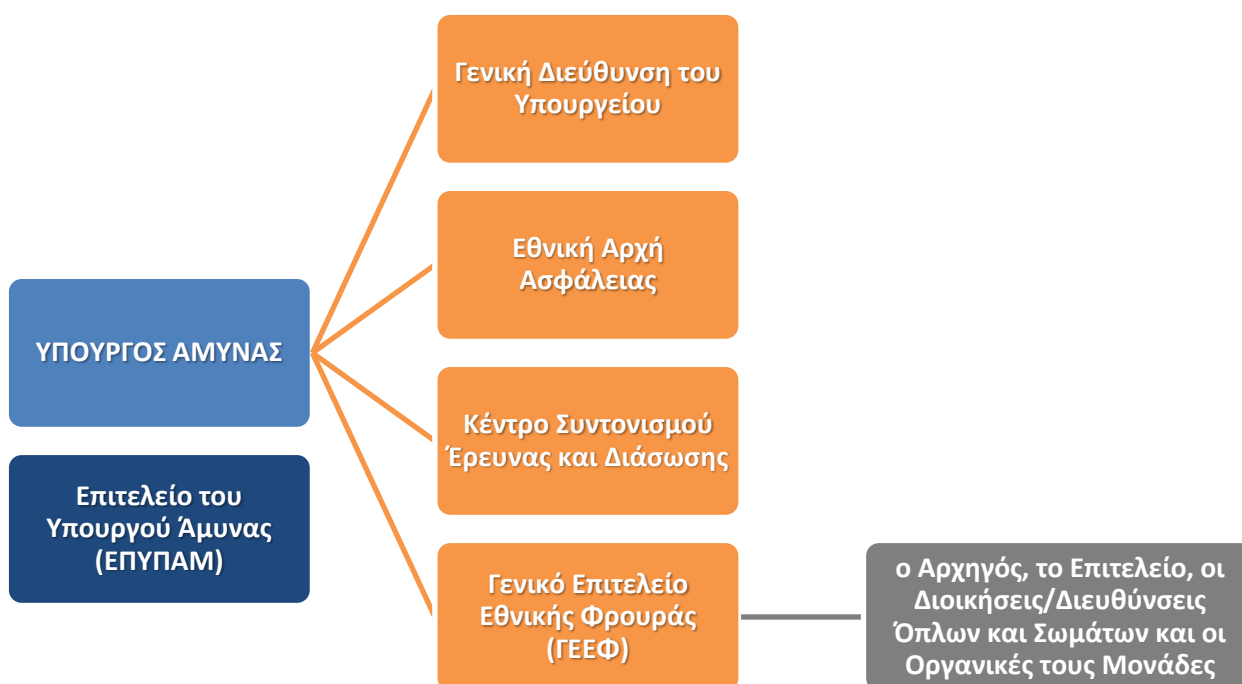
- 1.10** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην καταγραφή και στην παρακολούθηση του χρόνου εργασίας των υπαλλήλων του ΥΠΑΜ και παρατυπίες στον τρόπο εφαρμογής του ευέλικτου ωραρίου εργασίας. Ως αποτέλεσμα, αριθμός εργαζομένων παρουσιάζει χρόνο αδικαιολόγητης απουσίας ή/και έλλειμμα χρόνου εργασίας, κατά παράβαση των σχετικών εγκυκλίων, Νόμων και Κανονισμών. Επίσης, παρατηρήθηκε η λανθασμένη εφαρμογή των σχετικών νομοθετικών διατάξεων αναφορικά με την αποκοπή άδειας ανάπαυσης για αδικαιολόγητη απουσία ή/και έλλειμμα χρόνου.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για ελεγχόμενο φορέα

Το ΥΠΑΜ έχει ως κύρια αποστολή τη διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας και προάσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας της ΚΔ από οποιαδήποτε εχθρική απειλή. Είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση της Κυβερνητικής Πολιτικής σε ότι αφορά στην ασφάλεια και εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου.

Στο ΥΠΑΜ υπάγονται η Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου, το Επιτελείο του Υπουργού Άμυνας (ΕΠΥΠΑΜ), η Εθνική Αρχή Ασφάλειας, το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης και το ΓΕΕΦ. Το ΓΕΕΦ είναι το ανώτατο ιεραρχικά κλιμάκιο και περιλαμβάνει τη στρατιωτική Ηγεσία, το Επιτελείο, τις Διοικήσεις/Διευθύνσεις Όπλων και Σωμάτων και τις Οργανικές του Μονάδες.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται ορισμένα βασικά οικονομικά και άλλα στοιχεία του ΥΠΑΜ που αφορούν στο 2024.

Βασικά οικονομικά στοιχεία 2024	
Συνολικά Έσοδα	€ 25.118.378
Συνολικές Δαπάνες	€550.543.367
Αριθμός υπαλλήλων	7.255

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ελεγχόμενο φορέα είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο <https://www.gov.cy/mod>.

2.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου ήταν η εξακρίβωση:

- α. της ορθότητας και κανονικότητας δείγματος συναλλαγών του ΥΠΑΜ, που επιλέχθηκε βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, στο πλαίσιο του οικονομικού ελέγχου, που αποσκοπούσε στη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων της ΚΔ για το 2023.
- β. του βαθμού συμμόρφωσης του ΥΠΑΜ με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και προηγούμενες συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

3.1. Θέμα: Προϋπολογισμός Εθνικής Φρουράς

Σύμφωνα με το άρθρο 63(1)(α)(i) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(I)/2014) και της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών(ΥΟ) 1564 ημερ. 4.1.2018, πιστώσεις ενός άρθρου δαπανών του Προϋπολογισμού δύνανται να μεταφέρονται σε άλλο άρθρο δαπανών, μετά από εξουσιοδότηση του προϊστάμενου του οικονομικού φορέα, εάν η μεταφορά δεν μεταβάλλει το συνολικό ποσό των δαπανών που έχει εγκριθεί για τον οικονομικό φορέα, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά δεν γίνεται μεταξύ κεφαλαιουχικών και τρεχουσών δαπανών ή για αύξηση των δαπανών μισθοδοσίας.

Επισημαίνεται ότι στην πιο πάνω εγκύκλιο τονίζεται ότι, οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιουδήποτε αναπτυξιακού έργου κάτω από οποιαδήποτε ομάδα/υποομάδα δεν δύναται να θεωρείται και να παραχωρείται ως εξοικονόμηση, παρά μόνο με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

Οι δαπάνες του Κεφαλαίου 11.03 (11.33) «Εθνική Φρουρά» υποβάλλονταν, μέχρι το 2024, στη Βουλή των Αντιπροσώπων ανά άρθρο, αλλά στον Προϋπολογισμό παρουσιάζονταν ως μια ολική δαπάνη, χωρίς να φαίνεται η κατανομή τους. Τα κονδύλια που περιλαμβάνονται στο υπό αναφορά κεφάλαιο του Προϋπολογισμού αφορούν μισθοδοσία (Κληρωτών, ΣΥΟΠ, ΣΥΠ), λειτουργικές δαπάνες, μεταβιβάσεις και αγορά ακινήτων και εξοπλισμού.

Με βάση τα πιο πάνω, μέχρι το 2024 το Υπουργείο θεωρούσε τον Προϋπολογισμό της ΕΦ ως μία ομάδα άρθρων δαπανών, με αποτέλεσμα, εάν χρειαζόταν η μεταφορά πιστώσεων από ένα κονδύλι σε άλλο, αυτό γινόταν μόνο με έγκριση του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΜ. Επισημαίνουμε ότι, κατά τον οικονομικό έλεγχο του 2023 διαπιστώσαμε πως, για την εξασφάλιση πρόσθετων πιστώσεων σε κονδύλι που αφορά στην αγορά εξοπλισμού, μεταφέρθηκαν εξοικονομήσεις από κονδύλι λειτουργικών δαπανών μετά από έγκριση του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΜ, γεγονός που δεν συνάδει με την σχετική εγκύκλιο του ΥΟ.

Κατόπιν σύστασης της Υπηρεσίας μας, το Κεφάλαιο 11.03 και η ανάλυσή του υποβάλλονται, από το 2025, στο ΥΟ και συμφωνούνται από κοινού οι πρόνοιές του. Ακολούθως, το αναλυτικό και επεξηγηματικό Μνημόνιο του ίδιου Κεφαλαίου υποβάλλονται στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής.

3.2. Θέμα: Συμβασιούχοι οπλίτες (ΣΥΟΠ)

α. Υπερπληρωμές στη μισθοδοσία που παρατηρούνται μετά από την παραίτηση ΣΥΟΠ. Οι εν λόγω υπερπληρωμές προκύπτουν κυρίως από υπερβάσεις στη λήψη αδειών ανάπαυσης ή ασθενείας, από ΣΥΟΠ που παραιτούνται κατά τη διάρκεια του έτους.

Σύμφωνα με ενημέρωση από το ΥΠΑΜ, οι άδειες των ΣΥΟΠ καταχωρίζονται πλέον στο ηλεκτρονικό σύστημα του ΓΕΕΦ, από το αρμόδιο τμήμα, το οποίο ετοιμάζει κατάσταση αδειών κατά τον τερματισμό της υπηρεσίας τους. Στη συνέχεια, η κατάσταση υποβάλλεται μαζί με τα απαραίτητα έγγραφα, στο Γενικό Λογιστήριο (ΓΛ), για διενέργεια συμψηφισμού με το τυχόν φιλοδώρημα και την αναλογία 13ου μισθού που πιθανόν να δικαιούται ο ΣΥΟΠ και επιστρέφεται στο ΥΠΑΜ με τα ποσά που ενδέχεται να παραμένουν προς είσπραξη.

Παρά τη μηχανογράφηση του συστήματος αδειών του ΓΕΕΦ, την έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή, από μέρους του ΓΕΕΦ, της «Κατάστασης Κράτησης Αποδοχών» και των λοιπών απαιτούμενων δικαιολογητικών, για εξακρίβωση τυχόν υπερβάσεων στις δικαιούμενες άδειες απουσίας και ασθενείας και δημιουργίας υπερπληρωμών, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και το ποσοστό ανάκτησης είναι χαμηλό. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

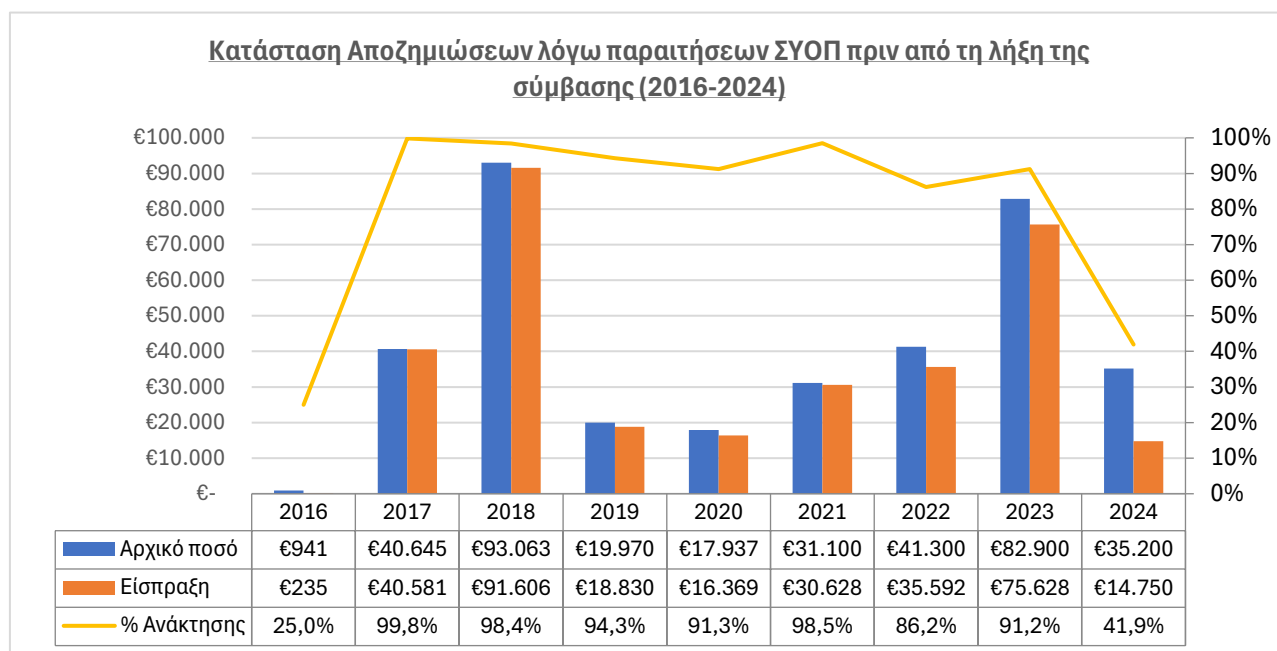
- ◆ Το 40% (€13.705) του συνολικού υπολοίπου που παραμένει προς ανάκτηση (€34.185) αφορά σε οφειλές της περιόδου 2017-2020.
- ◆ Το ποσοστό ανάκτησης των εν λόγω οφειλών για την περίοδο 2021-9.2024 ανερχόταν μόλις στο 27%. Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκε βελτίωση διαχρονικά στο ποσοστό ανάκτησης.

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι η κατάσταση παρακολούθησης των ενεργειών είσπραξης, που τηρείται από τον αρμόδιο λειτουργό του ΥΠΑΜ, δεν επικαιροποιείται σε τακτά διαστήματα με τα νέα υπόλοιπα (οφειλές και εισπράξεις), ενώ δεν φαίνεται να προωθούνται ενέργειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών σε τακτική βάση.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΥΠΑΜ να προβεί στην επαναξιολόγηση των διαδικασιών και των μέτρων που λαμβάνονται για την ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών.

β. Οφειλόμενες Αποζημιώσεις από ΣΥΟΠ μετά την παραίτησή τους. Πέραν των πιο πάνω οφειλών, για τους παραιτηθέντες ΣΥΟΠ προκύπτουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, πρόσθετες οφειλές προς το δημόσιο, ως συνέπεια της συμβατικής υποχρέωσης καταβολής αποζημίωσης, από μέρους τους, λόγω μη εξάντλησης ολόκληρης της περιόδου υπηρεσίας τους στην ΕΦ, όπως αυτή καθορίζεται στην εκάστοτε σύμβαση απασχόλησής τους.

Το συνολικό οφειλόμενο ποσό που εκκρεμούσε στις 30.9.2024 σε σχέση με το πιο πάνω ανερχόταν σε €38.836.

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι το συνολικό ποσοστό ανάκτησης (2016-9.2024) ανέρχεται γύρω στο 90%, ενώ αν εξαιρεθεί το 2024 (σχετικό υπόλοιπο προς ανάκτηση €20.450) για το οποίο οι διαδικασίες ανάκτησης δεν έχουν προχωρήσει, το ποσοστό ανάκτησης ανεβαίνει σε 94%. Το υψηλό ποσοστό ανάκτησης προκύπτει από την εφαρμογή του μέτρου του συμψηφισμού της οφειλόμενης αποζημίωσης εκ μέρους των ΣΥΟΠ με το φιλοδώρημα που δικαιούνται με βάση το χρόνο υπηρεσίας τους. Σημειώνεται ότι η πλειονότητα των ΣΥΟΠ που αποχωρούν έχουν πλέον συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο για καταβολή φιλοδωρήματος.

Όπως προέκυψε από δειγματοληπτικό έλεγχο για οφειλές τις περιόδου 2023-9.2024, καθώς και τη συζήτηση του θέματος με την αρμόδια λειτουργό του ΥΠΑΜ, οι καθυστερήσεις στον συμψηφισμό οφείλονται στους ακόλουθους λόγους:

- ♦ Καθυστέρηση στην προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών από τους δικαιούχους ΣΥΟΠ.
- ♦ Καθυστέρηση στην υποβολή των στοιχείων/αιτήσεων από το ΥΠΑΜ προς το ΓΛ.
- ♦ Καθυστέρηση στην εξέταση και τον συμψηφισμό από το ΓΛ.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΥΠΑΜ να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την μείωση των καθυστερήσεων στην ετοιμασία και υποβολή των σχετικών αιτημάτων προς το ΓΛ, καθώς και για την αποτελεσματική παρακολούθηση των εξελίξεων των αιτημάτων που έχουν υποβληθεί.

3.3. Θέμα: Παρακολούθηση χρόνου εργασίας και αδειών απουσίας

Από έλεγχο που διενεργήθηκε, σχετικά με την λειτουργία και παρακολούθηση του Συστήματος Παρακολούθησης Χρόνου (ΣΠΧ) εργασίας διαπιστώθηκαν παραβάσεις των προνοιών των περί

Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995 - 2017, της διευκρινιστικής εγκυκλίου με αρ. 1733, ημερ. 13.4.2023 και της σχετικής εγκύκλιου επιστολής ημερ. 4.5.2023, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), ως εξής:

α. Αδυναμίες στο Σύστημα Παρακολούθησης Χρόνου (ΣΠΧ). Από έλεγχο του ΣΠΧ εντοπίστηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες:

- ◆ Σε περιπτώσεις χορήγησης άδειας για το δεύτερο μισό της ημέρας, εάν ο υπάλληλος προσέλθει στην εργασία του πριν τις 7:30 π.μ, ο χρόνος που συσσωρεύεται μεταξύ των ωρών 7:00-7:30 π.μ δεν πιστώνεται υπέρ του υπαλλήλου, κατά παράβαση της πρόνοιας (α)(ii) της πιο πάνω εγκύκλιου επιστολής.
- ◆ Σε περιπτώσεις αποχώρησης υπαλλήλου μετά τις 4:00 μ.μ ο επιπρόσθετος χρόνος εργασίας, που είναι εκτός του καθορισμένου ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας, λανθασμένα πιστώνεται υπέρ του υπαλλήλου.
- ◆ Μη επαλήθευση/συμφιλίωση του συνολικού χρόνου που αφορά σε χρόνο εργασίας και άδειες ανάπαυσης/ασθένειας, όπως φαίνεται στη συγκεντρωτική κατάσταση που εξάγεται από το ΣΠΧ, με τα στοιχεία που τηρούνται στον προσωπικό φάκελο του υπαλλήλου.
- ◆ Άτομο αποσπασμένο από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) καταχωρίζει το χρόνο εργασίας του στο Υπουργείο αλλά τις άδειες απουσίας του στο ΤΥΠ, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση του χρόνου εργασίας του.
- ◆ Κατά την εκτύπωση της κατάστασης χρόνου εργασίας, το σύστημα λαμβάνει υπόψη τα άτομα που έχουν εκείνη τη χρονική στιγμή ενεργή κάρτα ελέγχου και όχι εκείνα που διατηρούσαν κάρτα κατά την περίοδο αναφοράς της κατάστασης, συνεπώς:
 - Άτομα που κατά την περίοδο αναφοράς εργάζονταν στο Υπουργείο, αλλά κατά την ημερομηνία εκτύπωσης της κατάστασης είχαν αποχωρήσει, δεν εμφανίζονται στην κατάσταση που εκτυπώνεται από το ΣΠΧ.
 - Άτομα που δεν εργάζονταν στο Υπουργείο κατά την περίοδο αναφοράς αλλά προσλήφθηκαν μεταγενέστερα και κατείχαν ενεργή κάρτα κατά την ημερομηνία εκτύπωσης της κατάστασης, παρουσιάζονται στην κατάσταση που εκτυπώνεται από το ΣΠΧ.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- (i) Το Υπουργείο να προχωρήσει με τον επανέλεγχο και αξιολόγηση του ΣΠΧ και των σχετικών διαδικασιών για την επίλυση των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί στην καταγραφή και στην παρακολούθηση του χρόνου εργασίας των υπαλλήλων του ΥΠΑΜ, με σκοπό τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες των σχετικών νομοθετικών διατάξεων.

- (ii) Να ληφθούν διορθωτικές ενέργειες με σκοπό τη συμμόρφωση του ΣΠΧ με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών, που αφορούν στις περιπτώσεις μισής μέρας άδειας (για το δεύτερο μισό της ημέρας) και αποχώρησης υπαλλήλου μετά τις 4:00 μ.μ. και να γίνει επανεξέταση των καταστάσεων ΣΠΧ προηγούμενων περιόδων για τυχόν μεγάλες αποκλίσεις με τις καταστάσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον έλεγχο του χρόνου και τις σχετικές αποκοπές για τις αντίστοιχες περιόδους.

β. Παρακολούθηση Απουσιών/Ελλειμματικού Χρόνου. Σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2023 (Κ.Δ.Π. 111/2023), όταν ένας υπάλληλος προσέλθει στην εργασία του ή αποχωρήσει εκτός του καθορισμένου ελαστικού ωραρίου, δηλαδή μετά τις 8.30 π.μ ή πριν από τις 2.30 μ.μ, αντίστοιχα, η διαφορά που προκύπτει λογίζεται ως χρόνος απουσίας και όχι ως ελλειμματικός χρόνος. Ο οποίος χρόνος απουσίας θα πρέπει να δικαιολογηθεί από τον οικείο Προϊστάμενο και δεν μπορεί να καλυφθεί από τυχόν πλεονασματικό χρόνο.

Από τον έλεγχο της κατάστασης χρόνου από το ΣΠΧ για το 2023 και την περίοδο 1.1.2024 – 30.9.2024, παρατηρήθηκε αριθμός περιπτώσεων όπου άτομα παρουσίαζαν συνολικό χρόνο απουσίας (αδικαιολόγητης απουσίας ή/και ελλείμματος) τους για την αντίστοιχη περίοδο/ημερολογιακό έτος, που δεν έχουν τύχει τακτοποίησης σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών νομοθετικών διατάξεων αλλά παρουσιάζονται ακόμα στο σύστημα ως αδικαιολόγητες απουσίες/ελλείμματα. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν οι περιπτώσεις αδικαιολόγητης απουσίας, που αποτελούν πειθαρχικό παράπτωμα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Για το 2023:
 - Παρατηρήθηκαν πέντε περιπτώσεις όπου υπολογιζόμενη αποκοπή για το συνολικό χρόνο απουσίας αντιστοιχούσε σε επτά ή και περισσότερες ημέρες. Σε δύο από αυτές τις περιπτώσεις η υπολογιζόμενη αποκοπή αφορούσε σε 14 ημέρες και μια αφορούσε σε 17 ημέρες.
 - Παρατηρήθηκαν έξι περιπτώσεις όπου η υπολογιζόμενη αποκοπή για το χρόνο αδικαιολόγητης απουσίας αντιστοιχούσε σε πέραν των τριών ημερών. Σε δύο από αυτές τις περιπτώσεις η υπολογιζόμενη αποκοπή αφορούσε σε 13 ημέρες.
- Για την περίοδο 1.1.2024 – 30.9.2024:
 - Παρατηρήθηκαν δύο περιπτώσεις όπου η υπολογιζόμενη αποκοπή για το συνολικό χρόνο απουσίας αντιστοιχούσε σε τρεις ή και περισσότερες ημέρες, με τη μια από αυτές να αφορά σε αποκοπή πέραν των επτά ημερών.
 - Παρατηρήθηκαν τέσσερις περιπτώσεις όπου η υπολογιζόμενη αποκοπή για το χρόνο αδικαιολόγητης απουσίας αντιστοιχούσε σε πέραν των τριών ημερών, ενώ σε μια από αυτές τις περιπτώσεις η υπολογιζόμενη αποκοπή αφορούσε σε 19,5 ημέρες.

- Από σύγκριση των δύο περιόδων, διαπιστώθηκε ότι 17 από τα άτομα που εξετάστηκαν παρουσίαζαν αδικαιολόγητη απουσία/έλλειμμα χρόνου τόσο κατά το 2023 όσο και κατά την περίοδο 1.1.2024 – 30.9.2024.
- Επισημαίνεται ότι 13 από αυτά τα 17 άτομα παρουσίαζαν αδικαιολόγητη απουσία που αντιστοιχούσε σε υπολογιζόμενη αποκοπή πέραν τις μίας ημέρας (αντίστοιχος αριθμός για την περίοδο 1.1.2024 – 30.9.2024: 9 άτομα) ενώ επτά από αυτά παρουσίαζαν επίσης αδικαιολόγητη απουσία κατά την περίοδο 1.1.2024 – 30.9.2024.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- (i) Το Υπουργείο να διασφαλίζει την τήρηση των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, βάσει των οποίων κάθε υπάλληλος οφείλει να τηρεί ώρα προσέλευσης και αναχώρησης από τα καθήκοντά του, σύμφωνα με το καθορισμένο ωράριο εργασίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου το Υπουργείο κρίνει ότι αυτό δεν μπορεί να εφαρμοστεί, να ζητήσει σχετική έγκριση από το ΤΔΔΠ, για εφαρμογή οποιασδήποτε διευθέτησης/απόκλισης, που κρίνεται απαραίτητη για υπηρεσιακούς λόγους.
- (ii) Με δεδομένο το γεγονός ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών νόμων και κανονισμών, αδικαιολόγητη απουσία του υπαλλήλου από την εργασία του αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο ποσοστό των υπαλλήλων που παρουσίαζαν αδικαιολόγητες απουσίες το 2023-2024, θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές πρόνοιες.

γ. Αποκοπές αδειών λόγω αδικαιολόγητων απουσιών – ελλείμματος: Σύμφωνα με τις πρόνοιες των πιο πάνω εγκυκλίων, αφού συμψηφιστεί ο πλεονασματικός και ο ελλειμματικός χρόνος μέσα στο πλαίσιο του ελαστικού ωραρίου, τυχόν ελλειμματικός χρόνος τυγχάνει διακανονισμού, με αποκοπή από την άδεια ανάπαυσης του υπαλλήλου. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος δεν έχει οποιαδήποτε άδεια ανάπαυσης σε πίστη του μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του έτους στο οποίο σημειώθηκε ο ελλειμματικός χρόνος, ο διακανονισμός γίνεται με την ανάλογη αποκοπή από το μισθό του υπαλλήλου. Από έλεγχο της κατάστασης του ΣΠΧ για το 2023 και των αποκοπών που έγιναν για το εν λόγω έτος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- ♦ Σε επτά περιπτώσεις υπαλλήλων δεν έγινε αποκοπή άδειας ανάπαυσης για αδικαιολόγητη απουσία ή/και έλλειμμα χρόνου.
- ♦ Σε πέντε περιπτώσεις δεν έγινε ορθή αποκοπή άδειας ανάπαυσης για αδικαιολόγητη απουσία ή/και έλλειμμα χρόνου:
 - ο Σε μια περίπτωση δεν έγινε ορθή πρόσθεση του χρόνου αδικαιολόγητης απουσίας και του ελλείμματος χρόνου στο συγκεντρωτικό έντυπο που προωθήθηκε στον ΓΔ του ΥΠΑΜ για σκοπούς αποκοπής από την άδεια απουσίας που ο υπάλληλος έχει σε πίστη του.

- Σε δύο περιπτώσεις λανθασμένα αφαιρέθηκε μέρος του χρόνου αδικαιολόγητης απουσίας από το πλεόνασμα χρόνου που είχαν σε πίστη τους οι συγκεκριμένοι λειτουργοί.
- Στις άλλες δύο περιπτώσεις δεν καταχωρίστηκε ο ορθός χρόνος απουσίας στο συγκεντρωτικό έντυπο που προωθήθηκε στον ΓΔ του ΥΠΑΜ για έγκριση των αποκοπών αδειών.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το Υπουργείο να προχωρήσει με την αξιολόγηση των σχετικών διαδικασιών και τη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

3.4. Θέμα: Ασφαλιστική κάλυψη πυροτεχνουργών.

Το ΥΠΑΜ, στη βάση εισήγησης της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με την εξέταση του ενδεχομένου ανάληψης από το κράτος της ασφαλιστικής κάλυψης των πυροτεχνουργών και άλλου προσωπικού της ΕΦ, που η φύση της εργασίας του ενέχει ιδιαίτερα υψηλό βαθμό επικινδυνότητας (π.χ. ιπτάμενοι, χειριστές μηχανοκίνητων αλεξίπτωτων), είχε προχωρήσει, στο παρελθόν, στην ενσωμάτωση του θέματος της ασφαλιστικής κάλυψης των πυροτεχνουργών και των άλλων δικαιούχων επιδόματος επικίνδυνης αποστολής σε σχετικό προσχέδιο των περί του Στρατού της Δημοκρατίας (Επίδομα Επικίνδυνης Εργασίας και Συναφή Ωφελήματα) Κανονισμών.

Το προσχέδιο υποβλήθηκε αρχικά στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις/εισηγήσεις και ακολούθως, το διαμορφωμένο κείμενο υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία (ΝΥ) της Δημοκρατίας για τον απαραίτητο νομοτεχνικό έλεγχο. Η ΝΥ, κατόπιν διαβουλεύσεων με λειτουργούς του ΥΠΑΜ, στο πλαίσιο των οποίων δόθηκαν κάποιες διευκρινίσεις και έγιναν απαραίτητες αλλαγές νομοτεχνικής φύσεως, ολοκλήρωσε τον νομοτεχνικό έλεγχο, εκφράζοντας επιφυλάξεις και προβληματισμούς σε σχέση με το δικαίωμα για έγερση αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου με σκοπό τη διεκδίκηση αποζημιώσεων, στη βάση των ιδίων γεγονότων για τα οποία θα καταβαλλόταν χρηματική αποζημίωση που προνοείτο, εν είδει ασφαλιστικής κάλυψης, στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Όπως πληροφορηθήκαμε οι εν λόγω Κανονισμοί, χωρίς τη συγκεκριμένη πρόνοια ψηφίστηκαν στις 10.5.2024 και αποφασίστηκε όπως συνεχιστούν οι διαβουλεύσεις για εξεύρεση λύσης το συντομότερο δυνατόν, προς αντιμετώπιση των επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από τη ΝΥ.

3.5. Θέμα: Διακίνηση στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ στον χώρο εργασίας με Στρατιωτικά Οχήματα, από και προς τον τόπο διαμονής τους.

Με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας/ΕΦ με τους περί Υπηρεσιακών Οχημάτων του Κρατικού Τομέα και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Κανονισμούς του 2014 (Κ.Δ.Π. 504/2014), βάσει των οποίων η μετάβαση από τον τόπο διαμονής στον τόπο εργασίας, δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις υπηρεσιακής μετακίνησης, ούτε στους υπηρεσιακούς σκοπούς για τους οποίους επιτρέπεται η χρήση υπηρεσιακού οχήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΟ) αποφάσισε στις 23.4.2014, μεταξύ άλλων, όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Άμυνας να προβεί στην έκδοση εγκυκλίου

προς ενημέρωση του προσωπικού της ΕΦ, αναφορικά με τη ρητή απαγόρευση της άτυπης ρύθμισης, που αφορά στη μεταφορά τους με υπηρεσιακά οχήματα, από τον τόπο διαμονής προς τον χώρο εργασίας και αντίστροφα, από 1.7.2014. Παρά το ότι το ΓΕΕΦ έχει προβεί στην απαγόρευση, τόσο της αποκλειστικής χρήσης υπηρεσιακού οχήματος με προσωπικό οδηγό (πλην του Αρχηγού της Δύναμης που εξαιρείται βάσει της Κ.Δ.Π 504/2014), όσο και της διέλευσης υπηρεσιακού οχήματος από τις οικίες του προσωπικού της ΕΦ, εξακολουθεί να παρέχει, με κάποιους χιλιομετρικούς περιορισμούς, τη δυνατότητα μετάβασης μόνιμων στελεχών, με ιδιωτικά οχήματα, σε προκαθορισμένα Στρατόπεδα, πλησίον του τόπου διαμονής τους, με σκοπό την μετεπιβίβασή τους σε υπηρεσιακά οχήματα για μεταφορά, επί καθημερινής βάσης, στους χώρους εργασίας και αντίστροφα.

Το ΥΠΑΜ απευθύνθηκε στο ΤΔΔΠ, ζητώντας σχετική τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, προκειμένου να επιτρέπεται η χρήση υπηρεσιακών οχημάτων από το προσωπικό της ΕΦ, για μεταφορά από και προς τον τόπο εργασίας, έναντι της καταβολής ειδικού τέλους, ωστόσο το ΤΔΔΠ, με επιστολή του ημερ. 17.1.2017, διευκρίνισε πως το εν λόγω αίτημα δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτό, παραθέτοντας συγκεκριμένη αιτιολόγηση. Παρόλο ότι το ΓΕΕΦ στην Πάγια Διαταγή 5-3/2017 επισημαίνει πως αντικειμενικός σκοπός του είναι η χρησιμοποίηση των μεταφορικών μέσω της ΕΦ με νομιμότητα, σε έγγραφό του προς το ΥΠΑΜ, ημερ. 4.10.2017, αναφέρει ότι η υφιστάμενη δυνατότητα διακίνησης του προσωπικού της ΕΦ από και προς τον τόπο διαμονής, με τη χρήση στρατιωτικών οχημάτων, θα συνεχιστεί καθότι κρίνεται επιβεβλημένη για καθαρά επιχειρησιακούς λόγους.

Το ΥΠΑΜ μετά την απόρριψη του υπό αναφορά αιτήματος, κάλεσε το ΓΕΕΦ, με επιστολή του ημερ. 30.10.2018, όπως προβεί στην τήρηση των υφιστάμενων προνοιών της εν λόγω νομοθεσίας, ωστόσο, από τα ευρήματα του ελέγχου μας προκύπτει ότι εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να υφίσταται η μη συμμόρφωση των αρμοδίων με τις πρόνοιες της συγκεκριμένης νομοθεσίας, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες πληρωμές, σε βάρος πιστώσεων του κρατικού Προϋπολογισμού, να υλοποιούνται κατά παράβαση των προνοιών του άρθρου 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν. 38(I)/2014).

Η πιο πάνω πρακτική φαίνεται να έχει διευρυνθεί, καθότι το ΓΕΕΦ αποφάσισε αφενός την αύξηση του αριθμού των δικαιούχων χρήσης υπηρεσιακών οχημάτων, με τη συμπερίληψη επιπρόσθετων Διοικητικών και Διευθυντών και αφετέρου την καθιέρωση δικαιούμενης απόστασης διακίνησης χωρίς την επιβολή οποιωνδήποτε χιλιομετρικών περιορισμών για συγκεκριμένα υψηλόβαθμα στελέχη του ΓΕΕΦ.

Η καταναλωθείσα ποσότητα καυσίμων για την πραγματοποίηση των υπό αναφορά κινήσεων, εκπίπτει από το μηνιαίο πάγιο καυσίμων, που διατίθεται στις Μονάδες της ΕΦ για την υλοποίηση του επιχειρησιακού έργου που τους ανατίθεται.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Αν κρίνεται αναγκαία η εν λόγω χρήση, τότε να υποβληθεί σχετική Πρόταση προς το ΥΣ για έγκριση της συγκεκριμένης χρήσης των υπηρεσιακών οχημάτων προκειμένου η πρακτική που εφαρμόζεται σήμερα να μην αντίκειται στην κείμενη νομοθεσία, με ότι αυτό

συνεπάγεται στη νομιμότητα και κανονικότητα των αντίστοιχων γενομένων δαπανών από μέρους του λογιστηρίου του Υπουργείου.

3.6. Θέμα: Αξιωματικοί που κρίνονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους.

Σύμφωνα με τους περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις Αξιωματικών) Κανονισμούς, οι Αξιωματικοί βαθμού Συνταγματάρχη, Ταξίαρχου και Υποστράτηγου, δύναται να κριθούν από το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους στην ΕΦ, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Το ΥΠΑΜ με την επιστολή του ημερ. 14.6.2021, μας ανέφερε ότι στο παρελθόν, με την ψήφιση των περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις Αξιωματικών) Κανονισμών του 2016 – 2021, η πρόνοια με την οποία Αξιωματικός κρίνεται ως ευδοκίμως τερματίσας την υπηρεσία του εφαρμόστηκε σε περισσότερες από 40 περιπτώσεις Αξιωματικών. Σχεδόν στο σύνολό τους, οι Αξιωματικοί αυτοί προσέβαλαν τις αποφάσεις του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων με τις οποίες κρίθηκαν ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους, χωρίς ωστόσο να πετύχουν την ακύρωσή τους, με μοναδική εξαίρεση την απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου, ημερομηνίας 8.12.2020. Το ΥΠΑΜ μάς πληροφόρησε ότι, προς αποφυγή ακυρωτικών αποφάσεων στο μέλλον, αποφασίστηκε όπως, κατά την αιτιολόγηση των κρίσεων, λαμβάνει υπόψη τα συμπεράσματα του Διοικητικού Δικαστηρίου στην πιο πάνω απόφαση.

Από συμπληρωματικό έλεγχο που διενεργήσαμε σε μεταγενέστερες υποθέσεις προσφυγής κατά αποφάσεων ευδόκιμου τερματισμού για την περίοδο 2019-2024 (48 προσφυγές) προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Για εννέα από τις πιο πάνω περιπτώσεις έχει εκδοθεί η απόφαση και σε τέσσερεις από αυτές η προσφυγή ήταν επιτυχημένη.
 - Η μία προσφυγή αφορούσε στην απόφαση ημερομηνίας 8.12.2020 που αναφέρεται πιο πάνω.
 - Οι άλλες τρεις επιτυχημένες προσφυγές αφορούσαν σε μεταγενέστερες αποφάσεις ημερομηνίας 9.1.2023, 29.7.2022 και 18.3.2022 (η σχετική προσφυγή είχε αρχικά απορριφθεί με απόφαση ημερομηνίας 23.7.2020).

Σύμφωνα με το λεκτικό των σχετικών αποφάσεων, οι οποίες στηρίχθηκαν στην απόφαση ημερομηνίας 8.12.2020, η προσβαλλόμενη απόφαση ευδόκιμου τερματισμού ακυρώθηκε λόγω ελλιπούς αιτιολογίας, στην απουσία εξατομίκευσης των λόγων δημοσίου συμφέροντος που επέβαλλαν την κρίση του αιτητή, ως ευδοκίμως τερματίσαντα τις υπηρεσίες του.

- Σε άλλες τρεις περιπτώσεις που εκδικάστηκαν μεταγενέστερα, εκδόθηκαν αποφάσεις στις 8.3.2024, 25.8.2023 και 8.11.2022 και το Δικαστήριο έκρινε ότι οι λόγοι για τον ευδόκιμο τερματισμό, προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, περιγράφονται με επαρκή σαφήνεια

στην απόφαση του Ανώτερου Συμβουλίου Κρίσεως, συνεπώς οι σχετικές προσφυγές απορρίφθηκαν.

- Οι υπόλοιπες 39 περιπτώσεις, από τις οποίες οι 16 αφορούν σε εφέσεις που κατατέθηκαν την περίοδο 2019-2021, ακόμη εκκρεμούν ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου.

Όπως έχουμε ενημερωθεί από το Νομικό Τμήμα του ΥΠΑΜ, σε περίπτωση προσφυγής της απόφασης ευδόκиму τερματισμού από τον επηρεαζόμενο αξιωματικό, προετοιμάζεται ο φάκελος της υπόθεσης με βάση την προηγούμενη εμπειρία και τις προηγούμενες αποφάσεις, ενώ από το 2022, στα πρακτικά του Ανώτερου Συμβουλίου Κρίσεως, γίνεται πιο λεπτομερής αναφορά στα κριτήρια για την απόφαση ευδόκиму τερματισμού του στελέχους, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου στις προσφυγές που έγιναν στο παρελθόν αποδεκτές από το Δικαστήριο.

Σημειώνεται ότι η εκδίκαση μεγάλου αριθμού υποθέσεων, που κατατέθηκαν την περίοδο 2019-2024 εκκρεμεί ακόμη, με το 41% να αφορά σε προσφυγές που κατατέθηκαν την περίοδο 2019-2021, δηλαδή πριν αλλάξει ο τρόπος τεκμηρίωσης της απόφασης κρίσης στα σχετικά πρακτικά. Επισημαίνεται ότι ακύρωση των αποφάσεων του Ανώτερου Συμβουλίου Κρίσεως από το Δικαστήριο, δύναται να επιφέρει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στη Δημοκρατία.

3.7. Θέμα: Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΥΠΑΜ διαπιστώσαμε ότι, στη βάση επισημάνσεών μας που χρονολογούνται από το 2009, το Υπουργείο είχε αποταθεί εγγράφως από το έτος 2012, τόσο στο Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου, όσο και στην Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου, προκειμένου να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξορθολογισμό των χρεώσεων υδροδότησης που επιβάλλονταν σε συγκεκριμένο Στρατόπεδο και συγκρότημα αποθηκών της ΕΦ, τα οποία εδρεύουν στην Επαρχία Αμμοχώστου. Επιπρόσθετα, σε σχέση με την απαίτηση του Κοινοτικού Συμβουλίου για ανάληψη, από μέρους του ΥΠΑΜ, διαφόρων έργων (ασφαλτοδρόμηση οδοστρώματος) υπό μορφή αντισταθμιστικού οφέλους, ως προϋπόθεση για τη μείωση της τιμής του νερού, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε κατ' επανάληψη την παραπομπή του θέματος ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών, χωρίς ωστόσο να έχουν προωθηθεί οποιεσδήποτε ενέργειες προς την κατεύθυνση αυτή.

Μετά από παρέλευση 11 ετών, το Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου με επιστολή του, ημερ. 12.6.2020, ανακοίνωσε στο ΥΠΑΜ ότι προέβη στη μείωση των τελών υδροδότησης των ανωτέρω υποστατικών της ΕΦ, με ισχύ από 1.4.2020. Βάσει στοιχείων που συγκεντρώσαμε από το λογιστήριο του Υπουργείου, αναφορικά με τη μέση κατανάλωση νερού και τις αντίστοιχες χρεώσεις που ίσχυαν προτού τεθεί σε εφαρμογή η νέα τιμολογιακή πολιτική για τον συγκεκριμένο αριθμό υδρομετρητή, συμπεραίνουμε ότι, ο σταθμισμένος μέσος όρος χρέωσης ανά κυβικό μέτρο νερού έχει μειωθεί σημαντικά, από €4,10 σε €2,67, ισοδυναμώντας με ποσοστιαία μείωση ύψους 35%.

Το ΥΠΑΜ, μετά από παρέλευση τεσσάρων μηνών από την γνωστοποίηση των ανωτέρω μειώσεων ζήτησε, με επιστολή του, ημερ. 7.10.2020, από το Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου, όπως αναφερθούν οι λόγοι για τους οποίους αποφασίστηκε κατά το παρελθόν η επιβολή υψηλών χρεώσεων υδροδότησης

των συγκεκριμένων στρατιωτικών εγκαταστάσεων, καθώς επίσης την ακριβή ημερομηνία έναρξης της επιβολής τους.

Αφού συγκεντρώθηκαν οι σχετικοί λογαριασμοί κατανάλωσης νερού από τις εν λόγω στρατιωτικές εγκαταστάσεις της ΕΦ, που αφορούν στη χρονική περίοδο επιβολής των αυξημένων τελών υδροδότησης, ετοιμάστηκαν πίνακες από το λογιστήριο του ΥΠΑΜ, από τους οποίους προκύπτει ότι, εάν το Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου χρέωνε τα μειωμένα τέλη υδροδότησης των στρατιωτικών εγκαταστάσεων όπως διαμορφώθηκαν από την 1.4.2020, από το 2005, το ΥΠΑΜ θα εξοικονομούσε συνολικό ποσό ύψους €165.479.

Μετά από αλληπάλληλες επιστολές προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου, στις 5.9.2024 στάλθηκε νέα επιστολή στον Δήμο Αγίας Νάπας, (εφόσον το Λιοπέτρι είναι πλέον δημοτικό διαμέρισμα του εν λόγω Δήμου), θέτοντας σε γνώση του την εκκρεμότητα και τον κάλεσε για άμεση ανταπόκριση για επίλυση του θέματος και διακανονισμό των δύο πλευρών, για σταδιακή αποπληρωμή της οικονομικής διαφοράς.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Εισηγούμαστε όπως, σε περίπτωση που δεν υπάρξει άμεση ανταπόκριση από τον Δήμο Αγίας Νάπας για να προβεί στην πιο πάνω οικονομική διευθέτηση, το θέμα να διαβιβαστεί στη ΝΥ για περαιτέρω χειρισμό.

3.8. Θέμα: Αναδόμηση Υπουργείου

Το Υπουργείο είχε ξεκινήσει τη διαδικασία διοικητικής μεταρρύθμισης με σκοπό την αναδόμησή του, ως προς την οργανωτική του δομή, στελέχωση και διάρθρωση θέσεων, ώστε να τεθούν οι βάσεις για μια πιο ορθολογική λειτουργία του και για αύξηση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του.

Η εν λόγω διοικητική μεταρρύθμιση έλαβε υπόψη τις εισηγήσεις σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε το 2015 από εξωτερικό ανάδοχο, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του Δημόσιου Τομέα και περιλάμβανε τη συγχώνευση Τμημάτων/Υπηρεσιών του ΥΠΑΜ και του ΓΕΕΦ, ένεκα της μεταστέγασης τους στις υφιστάμενες κτηριακές εγκαταστάσεις.

Επιπρόσθετα, το ΥΠΑΜ μάς είχε ενημερώσει ότι, σε συνδυασμό με την πιο πάνω διοικητική μεταρρύθμιση, εκπονήθηκε μελέτη σχετικά με τον προσανατολισμό και τις ειδικές θέσεις του Υπουργείου που θα στελεχώνονται από στρατιωτικό προσωπικό, επιδιώκοντας, σε συνδυασμό με την συγχώνευση Τμημάτων/Υπηρεσιών του ΥΠΑΜ και του ΓΕΕΦ, τη σημαντική μείωση του στρατιωτικού προσωπικού που υπηρετεί στο Υπουργείο, προκειμένου να αποδοθεί στην ΕΦ.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Οι συνολικά 18 νέες οργανικές θέσεις (δύο Διευθυντές Άμυνας, τέσσερεις Ανώτεροι Λειτουργοί Άμυνας και δώδεκα Λειτουργοί Άμυνας), οι οποίες κρίνονταν αναγκαίες, βάσει των συμπερασμάτων της υπό αναφορά μελέτης αναδόμησης, για την οργανωτική δομή του Υπουργείου, είχαν πληρωθεί όλες μέχρι τον Απρίλιο του 2024.

β. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΥΠΑΜ, διαπιστώσαμε ότι δεν έχει επιτευχθεί ακόμα η επιδιωκόμενη μείωση στον συνολικό αριθμό του στρατιωτικού προσωπικού που απασχολείται στα διάφορα Τμήματα του Υπουργείου, αλλά αντίθετα παρατηρείται σημαντική αύξηση (125 στελέχη τον Νοέμβριο του 2024, έναντι 109 τον Οκτώβριο 2019 και 104 τον Οκτώβριο 2017). Συνεπώς, ούτε η συστέγαση του ΥΠΑΜ και ΓΕΕΦ στις νέες κτηριακές εγκαταστάσεις, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019, ούτε οι νέες οργανικές θέσεις του ΥΠΑΜ, που έχουν πληρωθεί από το 2024, φαίνεται να συνέβαλαν θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

γ. Βάσει του νέου οργανογράμματος του ΥΠΑΜ που τέθηκε σε ισχύ τον Οκτώβριο 2023, δεν διαφαίνεται η επίτευξη της επιδιωκόμενης συγχώνευσης Τμημάτων/Υπηρεσιών του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας συστέγασής τους.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα της επίτευξης της εν λόγω αναδόμησης του ΥΠΑΜ, κατά τρόπο που να δύναται να ανταποκριθεί επαρκώς στα σύγχρονα δεδομένα και προκλήσεις, συμβάλλοντας έτσι στην υλοποίηση των στρατηγικών επιδιώξεων και στόχων του, στη βάση των αρχών της χρηστής διοίκησης, επαναλαμβάνουμε την εισήγησή μας όπως προωθηθούν οι ενέργειες για αξιοποίηση των αποτελεσμάτων/συμπερασμάτων των προαναφερθεισών μελετών.

3.9. Θέμα: Ανέγερση ιδιόκτητων κτηρίων ΥΠΑΜ-ΓΕΕΦ

Το ΥΠΑΜ έχει συνάψει σύμβαση για ενοικίαση συγκεκριμένου κτηρίου, για περίοδο πέντε ετών με δικαίωμα ανανέωσης για δύο διετείς περιόδους, για τη στέγαση του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ, καθώς και την επιπλέον μίσθωση τριών χώρων στάθμευσης οχημάτων (ετήσιο κόστος €26.400).

Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερ. 26.6.2019 προς τη διοίκηση του ΥΠΑΜ, εισηγήθηκε όπως προωθηθούν το συντομότερο, οι νενομισμένες διαδικασίες για την ανέγερση νέου ιδιόκτητου κτηρίου, εντός της πιο πάνω συμφωνηθείσας αρχικής περιόδου ενοικίασης (πέντε έτη), για μόνιμη στέγαση του ΥΠΑΜ και του ΓΕΕΦ.

Το ΥΠΑΜ, με επιστολή του ημερομηνίας 27.10.2023, μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

α. Μετά από διαβουλεύσεις με το ΓΕΕΦ, αποφασίστηκε ως ο καταλληλότερος χώρος για τις στεγαστικές και επιχειρησιακές ανάγκες του Υπουργείου και ΓΕΕΦ, συγκεκριμένο στρατόπεδο στην Επαρχία Λευκωσίας. Ακολούθησε σχετική ενημέρωση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, καθώς και της αρμόδιας Δημοτικής Αρχής, με σκοπό τη συναίνεσή τους στην εν λόγω απόφαση.

β. Το ΥΠΑΜ συγκρότησε επιτροπή για την εκπόνηση νέου κτηριολογικού προγράμματος στο οποίο έχουν συμπεριληφθεί όλες οι ανάγκες του ΥΠΑΜ και του ΓΕΕΦ και ακολούθως, λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση της πιο πάνω επιτροπής, ετοίμασε τεχνοοικονομική μελέτη (Project Concept Note, «PCN») η οποία υποβλήθηκε στο ΥΟ στις 6.9.2023, για έγκριση και εξεύρεση των αναγκαίων πιστώσεων για την κατασκευή του έργου κατά την περίοδο 2025-2027.

Υ. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου δεν μπορεί να καθοριστεί πριν τη λήψη απόφασης από το ΥΣ και την έγκριση των κονδυλίων από το ΥΟ ενώ διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την τεchnοοικονομική μελέτη, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έχει καθοριστεί στους 48 μήνες μετά τη λήψη της απόφασης.

Σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από τον υπεύθυνο για το θέμα λειτουργό του ΥΠΑΜ, το ΥΟ ζήτησε την ετοιμασία μελέτης βιωσιμότητας για το έργο.

Όπως προκύπτει, έχει παρέλθει σημαντικός χρόνος, χωρίς να προωθούνται ουσιαστικές ενέργειες για απόκτηση ιδιόκτητου κτηρίου, γεγονός που οδηγεί στην περαιτέρω αύξηση του κόστους ενοικίασης, λόγω των διαχρονικών αυξήσεων που προνοεί η υφιστάμενη σύμβαση.

Επισημαίνεται ότι έχουν πλέον παρέλθει τα έξι από τα συνολικά εννέα έτη που προνοεί η υφιστάμενη συμφωνία ενοικίασης (δηλ. την αρχική πενταετή περίοδο πλέον τις δύο διετείς περιόδους ανανέωσης), συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο που απαιτείται για τις σχετικές μελέτες και εγκρίσεις καθώς και τους 48 μήνες που έχουν καθοριστεί για την υλοποίηση του έργου, δημιουργούνται εύλογες αμφιβολίες ως προς το εάν είναι εφικτή η ολοκλήρωση του κτηρίου και η μεταστέγαση των ΥΠΑΜ/ΓΕΕΦ πριν τη λήξη του παρόντος συμβολαίου ενοικίασης. Σε τέτοιο ενδεχόμενο θα παραστεί η ανάγκη πρόσθετης επέκτασης της περιόδου ενοικίασης, που αναπόφευκτα θα επιφέρει επιπρόσθετο κόστος για τον κρατικό Προϋπολογισμό.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΥΠΑΜ, σε συνεργασία με τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς, να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την επίσπευση των διαδικασιών και την ολοκλήρωση, με σαφή χρονοδιαγράμματα και στόχους, της κατασκευής του ιδιόκτητου κτηρίου.

3.10. Θέμα: Ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού

Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ΥΠΑΜ έχει προβεί στη σταδιακή διακοπή λειτουργίας των συνολικά 17 συστημάτων επεξεργασίας και ανακύκλωσης ημιακάθαρτου (γκρίζου) νερού, κοινοποιώντας στις 11.5.2020 την απόφασή του για την οριστική κατάργησή τους. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΥΠΑΜ τα εν λόγω συστήματα λειτουργούσαν επιτυχώς σε διάφορα Στρατόπεδα της ΕΦ, και ο τερματισμός τους έγινε χωρίς να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ανάλογης μελέτης σκοπιμότητας, στη βάση της οποίας να τεκμηριώνεται η εν λόγω απόφασή του ΥΠΑΜ. Πρόσθετα τα υπό αναφορά συστήματα δεν είχαν επιθεωρηθεί από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ως προς την ακαταλληλότητα χρήσης τους.

Το ΥΠΑΜ, με επιστολή του ημερομηνίας 14.6.2021, μας ανέφερε ότι, μεταξύ άλλων, θα εξεταζόταν το ενδεχόμενο εγκατάστασης νέας γενιάς συστημάτων καθαρισμού γκρίζων νερών, σε συνδυασμό με τη μελλοντική σύνδεση των στρατοπέδων με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα.

Κατά τον έλεγχο μας δεν διαπιστώσαμε οποιαδήποτε εξέλιξη όσον αφορά τα συστήματα ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού καθώς δεν προωθήθηκε διαδικασία αντικατάστασής τους.

Το ΥΠΑΜ, στην επιστολή του ημερ. 10.10.2025, αναφέρει ότι τα συστήματα δεν έχουν αντικατασταθεί ούτε έχουν συνδεθεί με το αποχετευτικό σύστημα, λόγω της μη επέκτασής του κοντά στα στρατόπεδα.

3.11. Θέμα: Ενεργειακή Απόδοση Κτηριακών Εγκαταστάσεων

Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα σε προηγούμενες Ειδικές Εκθέσεις μας, το ΥΠΑΜ αφενός στο πλαίσιο της συμμετοχής του στο ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ενεργειακής Απόδοσης των Κυβερνητικών Κτηρίων και αφετέρου λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες οδηγίες της Ε.Ε. που αφορούν στη θέσπιση μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ανακαίνιση των υφιστάμενων κτηρίων, καθώς και στην ανάγκη μείωσης των λειτουργικών του δαπανών, είχε την υποχρέωση ετοιμασίας ενός συνολικού Σχεδίου Δράσεως, τόσο για την εξοικονόμηση ενέργειας στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις, όσο και για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το ΥΠΑΜ, με έγγραφό του ημερ. 19.10.2016, μας ανέφερε ότι, στη βάση των πιο πάνω, προωθείτο η δημιουργία κατάλληλα στελεχωμένου τομέα Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και ότι είχε παράλληλα ξεκινήσει την ετοιμασία του εν λόγω Σχεδίου Δράσης.

Διαπιστώθηκε ότι ο Τομέας Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει δημιουργηθεί στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, και στελεχώνεται από τρεις λειτουργούς. Ωστόσο, μετά από παρέλευση εννέα ετών, δεν έχει ακόμη εκπονηθεί το συνολικό Σχέδιο Δράσης. Παρά την μη κατάρτιση του εν λόγω Σχεδίου, προωθήθηκαν δράσεις για τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (έργο αντικατάστασης υφιστάμενων ενεργοβόρων φωτιστικών λαμπτήρων στις εγκαταστάσεις της ΕΦ, με αντίστοιχου τύπου LED) και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε συνεργασία με την ΑΗΚ.).

(α) Τήρηση Στατιστικών δεδομένων. Διαπιστώθηκε ότι δεν αξιολογούνται/αξιοποιούνται τα στατιστικά στοιχεία που τηρούνται αναφορικά με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τις Μονάδες της ΕΦ, αφού ενώ τηρούνται στοιχεία για την κατανάλωση ανά εγκατάσταση/μετρητή, ουδέποτε έγινε οποιοσδήποτε συσχετισμός της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας με τη διακύμανση της δύναμης της κάθε Μονάδας, ούτε η σύγκριση των σταθμισμένων μέσων τιμών/δεικτών κατανάλωσης μεταξύ των Μονάδων, στη βάση προηγούμενης σύστασης της Υπηρεσίας μας.

(β) Φωτοβολταϊκά.

Όπως πληροφορηθήκαμε, τα έξι υφιστάμενα συστήματα φωτοβολταϊκών που είναι τοποθετημένα σε εγκαταστάσεις της ΕΦ βρίσκονται σε λειτουργία και στο πλαίσιο της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, το ΥΠΑΜ έχει προχωρήσει, στις 21.8.2024, με την υπογραφή σύμβασης συνεργασίας με την ΑΗΚ για εγκατάσταση κι άλλων φωτοβολταϊκών στο πλαίσιο του προγράμματος "ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027".

Σύμφωνα με τον όρο 5.7 της σύμβασης, την ευθύνη για την έγκαιρη υλοποίηση του έργου, σύμφωνα με τα ορόσημα που καθορίζονται στη σύμβαση, έχει η ΑΗΚ, με την τελική παράδοση του έργου να καθορίζεται στο τέλος του 2027. Από μελέτη του σχετικού φακέλου και από σχετική ενημέρωση από

τους αρμόδιους λειτουργούς του ΥΠΑΜ, διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου με βάση το αρχικό χρονοδιάγραμμα που είχε τεθεί.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος " ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027", πιθανή απόκλιση από το αρχικό χρονοδιάγραμμα που είχε τεθεί δύναται να οδηγήσει σε απώλεια της σχετικής χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(γ) Λαμπτήρες.

Τον Ιούνιο του 2021 ξεκίνησε, με πρωτοβουλία της ΑΗΚ, η αντικατάσταση 6.600 ενεργοβόρων φωτιστικών, με αντίστοιχα τύπου LED, σε Μονάδες της ΕΦ. Κατόπιν έγκρισης του ΥΣ (Αποφ. Αρ. 1197/2020) το ΥΠΑΜ προχώρησε στην απευθείας ανάθεση του έργου που αφορούσε στην αντικατάσταση 2.200 ενεργοβόρων φωτιστικών σε στρατόπεδα της ΕΦ με φωτιστικά τύπου LED και τη συντήρησή τους για οκτώ χρόνια, καθώς και στη σταδιακή αντικατάσταση ακόμη 4.400 ενεργοβόρων φωτιστικών.

Η αρχική συμφωνία, ημερ. 19.10.2020, για την αντικατάσταση 2.200 φωτιστικών με συνολικό κόστος €370.246, το οποίο καλύφθηκε από το ΥΠΑΜ, ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2022. Η αντικατάσταση των υπόλοιπων 4.400 ενεργοβόρων φωτιστικών θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις, σε κάθε μία εκ των οποίων θα αντικαθίστανται 2.200 φωτιστικά.

Η ΑΗΚ εισηγήθηκε στις 7.5.2023 όπως αναλάβει ολόκληρο το κόστος της αντικατάστασης των 4.400 φωτιστικών λαμπτήρων και για τον σκοπό αυτό θα υπογραφεί σχετική τροποποιητική συμφωνία, προσχέδιο της οποίας έχει σταλεί στη ΝΥ στις 10.1.2024 για απόψεις. Η ΝΥ έχει αποστείλει τα σχόλιά της στις 27.11.2024, ζητώντας διευκρινήσεις από το ΥΠΑΜ για ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου της συμφωνίας. Με την ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου, τα μέρη αναμένεται να προχωρήσουν με την υπογραφή της τροποποιητικής συμφωνίας.

Σημειώνεται ότι, για την πρώτη φάση, που αφορά στην αντικατάσταση των 2.200 λαμπτήρων, το ΥΠΑΜ κατέβαλε προς την ΑΗΚ το ποσό των €88.846 πλέον ΦΠΑ. Πρόθεση της ΑΗΚ είναι όπως, στο πλαίσιο της νομικής της υποχρέωσης βάσει της Κ.Δ.Π. 522/2022, καλύψει το υπόλοιπο ποσό.

Όπως έχουμε ενημερωθεί από το ΥΠΑΜ, για την κατακύρωση του διαγωνισμού της ΑΗΚ αναφορικά με την προμήθεια των φωτιστικών, έχει κατατεθεί προσφυγή από εταιρεία που συμμετείχε στη διαδικασία προσφορών κατά της επιλογής του πρώτου στη σειρά επιτυχόντα προσφοροδότη.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα αφενός της ανάγκης για εξοικονόμηση των δαπανών ηλεκτρικής ενέργειας και αφετέρου της συμβολής του ΥΠΑΜ στην επίτευξη των στόχων που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των σχετικών Οδηγιών της προς τα Κράτη-Μέλη, όσον αφορά στην εξοικονόμηση ενέργειας, επιβάλλεται η επίσπευση της ολοκλήρωσης των πιο πάνω έργων (αντικατάσταση ενεργοβόρων λαμπτήρων με αντίστοιχης τεχνολογίας LED και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε εγκαταστάσεις της ΕΦ). Είναι σημαντικό να επισπευσθούν οι

απαιτούμενες ενέργειες, ώστε το έργο εγκατάστασης φωτοβολταϊκών, να ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα και να αποφευχθεί ο κίνδυνος απώλειας της χρηματοδότησής του από τα ευρωπαϊκά κονδύλια.

3.12. Θέμα: Μηχανογραφικό Σύστημα Επιτάξεων

Η διασφάλιση της εκμετάλλευσης/χρήσης ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας (τεμάχια γης – υποστατικά) για εξυπηρέτηση των αμυντικών αναγκών της Δημοκρατίας (π.χ. ανέγερση στρατιωτικών εγκαταστάσεων, υλοποίηση αμυντικής οργάνωσης, στρατωνισμός και πολεμική προπαρασκευή Μονάδων της ΕΦ), επιτυγχάνεται πρωτίστως με την έκδοση Διαταγμάτων Επίταξης και εναλλακτικά με την καταβολή μισθώματος (ενοικίων) ή με την απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας, στη βάση των διατάξεων του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς Άμυνας Νόμου, καθώς και των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, αντίστοιχα.

(α) Καταγραφή επηρεαζόμενων τεμαχίων και μηχανογραφικό σύστημα. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενη Έκθεσή μας, από το 2015 καταβλήθηκε προσπάθεια καταγραφής όλων των τεμαχίων που επηρεάζονται από καθεστώς επίταξης/απαλλοτρίωσης/μίσθωσης (ενοικίου), μέσω της ετοιμασίας κατάλληλου μηχανογραφικού προγράμματος από το ΤΥΠ. Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα του αρμόδιου Τμήματος του ΥΠΑΜ για θέματα χρήσης γης, ημερ. 2.10.2018, μετά την ολοκλήρωση του συστήματος καταχωρίστηκαν σε αυτό στοιχεία/δεδομένα που βρίσκονταν στους διοικητικούς φακέλους του νέου θεματικού αρχείου.

Το ΥΠΑΜ, με επιστολή του ημερ. 14.6.2021, μας πληροφόρησε ότι η καταχώριση των στοιχείων στο συγκεκριμένο σύστημα μηχανογράφησης ανατέθηκε σε κληρωτούς οπλίτες και στελέχη της ΕΦ, λόγω έλλειψης προσωπικού. Αφότου ολοκληρώθηκε η εν λόγω εργασία, διενεργήθηκε δειγματοληπτικός έλεγχος, από τον οποίο διαπιστώθηκε η ύπαρξη λαθών και παραλείψεων, με αποτέλεσμα το υπό αναφορά σύστημα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί με ασφάλεια και αξιοπιστία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με πληροφόρηση που δόθηκε από το ΤΥΠ, το υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης δεν μπορεί να αξιοποιηθεί, καθότι στην παρούσα του μορφή είναι πολύ δύσκολο και χρονοβόρο να καταστεί τροφοδότης της Κεντρικής Αποθήκης Πληροφοριών (ΚΑΠ).

Όπως προκύπτει, παρόλο που για την ετοιμασία και ενημέρωση του συστήματος μηχανογράφησης που είχε ετοιμαστεί σε συνεργασία με το ΤΥΠ, αναλώθηκαν οικονομικοί πόροι, και εργατώρες, αυτό εγκαταλείφθηκε χωρίς να αξιοποιηθεί, καθώς κρίθηκε ως μη αξιόπιστο και μη συμβατό με την ΚΑΠ, με ότι αυτό συνεπάγεται στη διαχείριση των δημοσίων πόρων στη βάση των αρχών της οικονομίας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Επιπρόσθετα, η μη ύπαρξη κατάλληλου μηχανογραφικού συστήματος δημιουργεί αυξημένο διοικητικό κόστος, λόγω του χρόνου που απαιτείται για τη διεκπεραίωση του καθημερινού όγκου εργασίας, καθώς και λόγω του κινδύνου λαθών, καθότι η καταχώριση και η παρακολούθηση του ιστορικού και των αναγκαίων πληροφοριών για την κάθε περίπτωση ξεχωριστά, διενεργείται μέσω των αντίστοιχων ηλεκτρονικών αρχείων Excel που τηρούνται από τους λειτουργούς του Τομέα, αντί αυτόματα μέσω μηχανογραφικού συστήματος.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον Τομέα Χρήσης Γης του ΥΠΑΜ, διαπιστώσαμε ότι, για την εξασφάλιση, από την ΚΑΠ, των αναγκαίων δεδομένων που απαιτούνται σε σχέση με τις επιτάξεις, αξιοποιείται η πλατφόρμα e-Συνεργασία.

(β) Καθυστερήσεις στην ανανέωση/έκδοση Διαταγμάτων Επίταξης.

Εξακολουθούν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην ανανέωση των Διαταγμάτων Επίταξης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο εντοπίστηκαν 11 Διατάγματα Επίταξης τα οποία έχουν λήξει και για τα οποία δεν έχει ολοκληρωθεί η έκδοση νέου Διατάγματος. Για επτά από αυτές έχουν παρέλθει πέραν των τριών χρόνων από την ημερομηνία λήξης του Διατάγματος.

A/A	Αριθμός Φακέλου	Ημερομηνία Λήξης	Έτη που έχουν παρέλθει
1.	13.9.01.1527/E	14/03/2020	>5 έτη
2.	13.9.01.1954	14/03/2020	>5 έτη
3.	13.9.01.1917	20/02/2021	>4 έτη
4.	13.9.01.1960	09/10/2020	>4 έτη
5.	13.9.01.1670	14/04/2022	>3 έτη
6.	13.9.01.2123	31/01/2022	>3 έτη
7.	13.9.01.2089	31/01/2022	>3 έτη
8.	13.9.01.2105	03/02/2023	>2 έτη
9.	13.9.01.506	06/06/2024	>1 έτος
10.	13.9.01.1765	26/05/2025	<1 έτος
11.	06.06.001.36.01	11/11/2024	<1 έτος

Παρόλο που η διαδικασία ανανέωσης του Διατάγματος Επίταξης αρχίζει από το ΥΠΑΜ περίπου 6-12 μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης του Διατάγματος, ανάλογα και με την περιπλοκότητα της κάθε επίταξης, όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, εξακολουθούν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην ανανέωσή τους. Από περαιτέρω έλεγχο παρατηρήσαμε ότι η καθυστέρηση οφείλεται, εν μέρει, σε μη έγκαιρη ανταπόκριση του ΓΕΕΦ και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Επιπρόσθετα, προκύπτει ότι η έγκαιρη προώθηση ενεργειών, από μέρους του Υπουργείου, για την ανανέωση των Διαταγμάτων Επίταξης κατά τη λήξη τους, δεν επιτυγχάνεται αυτόματα, αφού δεν χρησιμοποιείται μηχανογραφικό σύστημα, αλλά εναπόκειται στην παρακολούθηση των ηλεκτρονικών αρχείων που τηρούνται, από τους λειτουργούς του Τομέα, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο διενέργειας λαθών.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το Υπουργείο, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης στη βάση των αρχών της οικονομίας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, να προβεί στην προώθηση των ακόλουθων:

- ♦ Εξέταση της δυνατότητας εγκατάστασης κατάλληλου μηχανογραφικού συστήματος, συμβατού με την ΚΑΠ, το οποίο να καλύπτει τις επικαιροποιημένες ανάγκες του Τομέα Χρήσης Γης, παρέχοντας τις αναγκαίες λειτουργίες για την παρακολούθηση των σχετικών υποθέσεων και παράλληλα τη δυνατότητα αυτοματοποίησης των διαδικασιών και απαιτούμενων εκθέσεων του Τομέα, τόσο για

την πιο αποδοτική διεκπεραίωση του καθημερινού όγκου εργασίας, όσο και για τη μείωση του κινδύνου πρόκλησης ανθρωπίνου λάθους.

- ♦ Ολοκλήρωση της καταχώρισης όλων των στοιχείων/δεδομένων που αφορούν σε επιτάξεις/απαλλοτριώσεις/μισθώσεις ακινήτων μέχρι σήμερα και διενέργειας δειγματοληπτικού ελέγχου αναφορικά με την ορθότητα των ήδη καταχωρισμένων στοιχείων.
- ♦ Σε συνεργασία με το ΓΕΕΦ και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, να επισπευσθούν οι διαδικασίες ανανέωσης/έκδοσης των Διαταγμάτων Επίταξης.

3.13. Θέμα: Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.

Παρόλο που η μεταστέγαση του Υπουργείου σε νέα κτήρια ολοκληρώθηκε το 2019, εξακολουθεί να εκκρεμεί η ολοκλήρωση της δημιουργίας Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων, κατά παράβαση των προνοιών των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών (ΚΚΑ) αρ. 108-110. Όπως πληροφορηθήκαμε με επιστολή του ΥΠΑΜ ημερομηνίας 26.1.2024, γίνονται ενέργειες για τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες των εν λόγω Κανονισμών. Η διαδικασία τήρησης του Μητρώου Κινητής Περιουσίας, όσον αφορά στον γραφειακό εξοπλισμό και τα έπιπλα και σκεύη, έχει ήδη ξεκινήσει αλλά μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας παρατηρήσαμε ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η ετοιμασία του Κεντρικού Μητρώου, ούτε η διαδικασία επικαιροποίησης και ανάρτησης του Αναλυτικού Μητρώου Κινητής Περιουσίας για κάθε Δωμάτιο ή χώρο ξεχωριστά, όπως προνοείται στον ΚΚΑ αρ. 108.

Επιπρόσθετα, παρόλο ότι διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση εντός του 2023, εκκρεμεί ακόμη, κατά παράβαση του ΚΚΑ αρ.110, η υποβολή, στο Γενικό Λογιστή με κοινοποίηση στο Γενικό Ελεγκτή, του πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης Κινητής Περιουσίας, το οποίο πρέπει να υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε χρόνου αναφορικά με τον προηγούμενο χρόνο.

3.14. Θέμα: Χορηγίες και κατά χάριν οικονομική βοήθεια

Το ΥΠΑΜ χορηγεί χορηγίες και κατά χάριν δωρεές σε διάφορους συνδέσμους και οργανώσεις οι οποίες έχουν σχέση με τον τομέα της Άμυνας. Ο προϋπολογισμός και η υλοποίηση του σχετικού κονδυλίου του Υπουργείου, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2022	2023
	€	€
Αρχικός Προϋπολογισμός	20.000	20.000
Πρόσθετες πιστώσεις	-	2.500.000
Συνολικός προϋπολογισμός	20.000	2.520.000
Πραγματικές δαπάνες	19.850	2.520.000
Υπόλοιπο	150	-

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Το ποσό των €2,5εκ. για το οποίο παραχωρήθηκαν πρόσθετες πιστώσεις από το ΥΟ, αφορά δωρεά προς την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία, ως ένδειξη αλληλεγγύης προς την Ελληνική Δημοκρατία, μετά την πτώση του αεροσκάφους της πολεμικής αεροπορίας στις 30.1.2023, την οποία θα αξιοποιήσει η Ελληνική Δημοκρατία με τον τρόπο που αυτή επιθυμεί. Σημειώνουμε ότι η δωρεά ανακοινώθηκε δημόσια από τον τότε Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας την 1.2.2023, στο πλαίσιο επίσκεψης του στην Ελλάδα, χωρίς να υπάρχει σχετική πρόνοια στον προϋπολογισμό, δεσμεύοντας με αυτό τον τρόπο τις μετέπειτα αποφάσεις και εγκρίσεις.

(β) Οι χορηγίες και «κατά χάριν» δωρεές διέπονται από τις πρόνοιες των άρθρων 24 έως 28 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24(1) του Ν.38(Ι)/2014, οι χορηγίες είναι κρατικές παροχές, οι οποίες εκταμιεύονται από τον Προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση δράσεων νομικών ή/και φυσικών προσώπων, που αποσκοπούν στην προώθηση επίτευξης συγκεκριμένου στόχου ή επιχειρηματικής δραστηριότητας ή/και στη χρηματοοικονομική ενίσχυση νομικών ή/και φυσικών προσώπων, όσον αφορά στις λειτουργικές τους δαπάνες.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24(2) του ίδιου Νόμου, οι «κατά χάριν» δωρεές είναι τα χρηματικά ποσά που παραχωρούνται από τον προϋπολογισμό, ως εισφορές προς νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών. Νοείται ότι, «κατά χάριν» δωρεές δύνανται να παραχωρούνται μόνο όπου δεν βρίσκεται σε ισχύ οποιαδήποτε νομοθεσία που να διέπει το θέμα και η κάθε περίπτωση, λόγω των δικών της περιστάσεων, κρίνεται ως επιβάλλουσα ηθική υποχρέωση στη Δημοκρατία να καταβάλει τέτοια δωρεά και κάθε δωρεά αιτιολογείται γραπτώς και με επάρκεια.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η νομοθεσία διαχωρίζει τις χορηγίες από τις «κατά χάριν» δωρεές και στα άρθρα 26-28 του Νόμου υπάρχουν σαφείς πρόνοιες ως προς τις υποχρεώσεις των προσώπων που λαμβάνουν κρατικές χορηγίες. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ίδιου Νόμου, τόσο η παραχώρηση των χορηγιών, όσο και των «κατά χάριν» δωρεών διέπονται από τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης και περιορίζονται στο συνολικό ανώτατο όριο των επιλέξιμων δαπανών, στο πλαίσιο της δραστηριότητας ή του προγράμματος για το οποίο δόθηκαν.

Σε σχέση με τις πιο πάνω πρόνοιες της νομοθεσίας, διαπιστώθηκαν τα εξής:

- ♦ Το μισό ποσό του σχετικού κονδυλίου (€10.000), παραχωρείται σε συγκεκριμένη Ομοσπονδία, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 22.5.2019, για κατά χάριν οικονομική βοήθεια κατ' έτος. Παρά το γεγονός ότι η παραχώρηση του ποσού αυτού χαρακτηρίστηκε ως κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το ΥΣ, η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της κατά πόσο η πιο πάνω οικονομική βοήθεια μπορεί να χαρακτηριστεί ως κατά χάριν ή ως χορηγία.

- ◆ Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τη ΝΥ, ημερ. 18.8.2022, ζήτησε, μεταξύ άλλων, την άποψή της για το κατά πόσο τέτοιες επαναλαμβανόμενες χορηγίες μπορούν να παραχωρούνται ως «κατά χάριν», τόσο επειδή παραχωρούνται για σειρά ετών, όσο και λόγω του σκοπού για τον οποίο παραχωρούνται και αναμένουμε την απάντησή της.
- ◆ Το μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου ποσού καταβλήθηκε σε οργανώσεις για κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών. Θεωρούμε ότι, με βάση τον σκοπό της παραχώρησης, οι περιπτώσεις αυτές προσομοιάζουν με χορηγίες, κατά την έννοια του άρθρου 24(1) του Ν.38(Ι)/2014, και επομένως, οι λήπτες της χορηγίας θα έπρεπε να υποβάλουν συγκεκριμένα παραστατικά, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι η χορηγία αξιοποιείται προς το σκοπό για τον οποίο αυτή παρέχεται. Δεν εντοπίσαμε οτιδήποτε που να αποδεικνύει ότι εφαρμόστηκαν οι πρόνοιες του άρθρου 26 του Νόμου, ενώ σε σχετικό αίτημα μας προς το ΥΠΙΑΜ για να λάβουμε πληροφόρηση κατά πόσο το Υπουργείο διαπίστωσε ότι πληρούνται οι σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας, δεν έχουμε λάβει απάντηση.

Σημειώνεται ότι, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η παραχώρηση των υπό αναφορά ποσών αφορά «κατά χάριν» οικονομική βοήθεια και όχι χορηγία, και πάλι δεν πληρούνται οι πρόνοιες της νομοθεσίας αφού από τον έλεγχο που διεξαγάγαμε δεν εντοπίσαμε γραπτή και επαρκή αιτιολογία, για τους λόγους καταβολής των πιο πάνω πληρωμών, κατά παράβαση του άρθρου 24(2) του Ν. 38(Ι)/2014, σύμφωνα με το οποίο «κάθε δωρεά αιτιολογείται γραπτώς και με επάρκεια».

Συναφώς αναφέρεται ότι, ιδιαίτερα για τα ποσά που καταβλήθηκαν στις 27.12.2023 σε πέντε συνδέσμους, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε αλληλογραφία ή/και αίτημα από τους λήπτες προς το Υπουργείο. Το μόνο παραστατικό που υπάρχει για την αιτιολόγηση της πληρωμής, είναι η εξαγωγή από το λογιστικό σύστημα του υπόλοιπου του κονδυλίου και ο καταμερισμός του στους πέντε συνδέσμους.

(γ) Παρατηρήθηκε ότι, με εξαίρεση μία περίπτωση, στις υπόλοιπες δεν χρησιμοποιείται η σφραγίδα που αναφέρεται στην εγκύκλιο αρ. 1730 του ΓΛ, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση των πληρωμών, ούτε οι πληρωμές συστήνονται από αρμόδιο λειτουργό, κατά παράβαση των προνοιών των παραγράφων 3 και 4 της πιο πάνω εγκυκλίου.

Σε δύο περιπτώσεις, οι επιστολές των οργανώσεων δεν ήταν σφραγισμένες ως ληφθείσες από το Υπουργείο, κατά παράβαση της εγκυκλίου 1730 του ΓΛ και του εγχειριδίου οργάνωσης και λειτουργίας των αρχείων στη Δημόσια Υπηρεσία του ΤΔΔΠ.

3.15. Θέμα: Παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ

Η συνολική δαπάνη που αφορά στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ, για το έτος 2023, ανήλθε στα €3.141.741. Οι εν λόγω χρεώσεις από μέρους του τηλεπικοινωνιακού πάροχου (Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου – ΑΗΤΚ), αφορούν σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που περιλαμβάνει, επιπλέον της σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, τις υπηρεσίες δικτύωσης, το διαδίκτυο, την τηλεειδοποίηση, καθώς επίσης την παροχή ειδικών διευκολύνσεων.

Όπως επισημάνθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Ειδικές Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, πέραν της ειδικής συμφωνίας για την περίοδο 1995-2004, η οποία αφορούσε στην παροχή ειδικής τιμολόγησης σημαντικού αριθμού κυκλωμάτων Μισθωμένων Γραμμών (ΜΓ)-Κυκλώματα Εκτάκτου Ανάγκης (ΚΕΑ), για κάλυψη αναγκών της ΕΦ, δεν έχει επιτευχθεί από μέρους του ΥΠΑΜ η συνομολόγηση μιας ενιαίας τιμολογιακής συμφωνίας με τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο. Η συγκεκριμένη ανάγκη συνομολόγησης σύμβασης, με αντικείμενο την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ, προκειμένου αφενός να διασφαλισθούν ζητήματα που άπτονται της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Δύναμης και αφετέρου να επιτευχθεί μείωση στις χρεώσεις/τιμολογήσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών, είχε επισημανθεί από το ΓΕΕΦ από το 2012, ωστόσο διαπιστώσαμε σημαντικές καθυστερήσεις για υλοποίησή της από μέρους του ΥΠΑΜ. Σχετικά με το εν λόγω θέμα, αναφέραμε τα ακόλουθα:

α. Το ΥΠΑΜ, σε έγγραφό του ημερ. 26.1.2024, μας ανέφερε ότι η ΑΤΗΚ, μετά από σχετική Απόφαση του ΥΣ, ορίστηκε ως ο αποκλειστικός τηλεπικοινωνιακός πάροχος για την προώθηση συγκεκριμένου προγράμματος της ΕΦ, με αποτέλεσμα να προκύψουν νέες ανάγκες για παρεχόμενες υπηρεσίες από μέρους της. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Υπουργείο δεν προχώρησε στη σύναψη σύμβασης, ωστόσο μας αναφέρθηκε ότι θα επιτευχθεί συμφωνία με την ΑΤΗΚ, για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, εντός του 2024. Παρόλα αυτά, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν είχε προωθηθεί οποιαδήποτε διαδικασία επικαιροποίησης των συμπληρωματικών υπηρεσιακών αναγκών του ΓΕΕΦ και κατ' επέκταση ετοιμασίας προσχεδίου συμφωνίας για έναρξη των διαπραγματεύσεων με τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο, για τη συνομολόγηση της υπό αναφορά σύμβασης.

β. Από δειγματοληπτικό έλεγχο λογιστικών εγγραφών, που αφορούσε την πληρωμή τιμολογίων της ΑΤΗΚ, ύψους €257.952 και €295.349, διαπιστώσαμε ότι η χρέωση για τις συνδέσεις κυκλωμάτων (αναλογικά) ειρηνικής περιόδου και εκτάκτου ανάγκης, που δεν περιλαμβάνονται στην εν λόγω ειδική συμφωνία μεταξύ ΓΕΕΦ και ΑΤΗΚ για την περίοδο 1995 – 2004 ήταν υψηλότερη της αντίστοιχης χρέωσης (ειδικής τιμολόγησης) για τα κυκλώματα που εξακολουθούν να καλύπτονται από τη συγκεκριμένη ειδική συμφωνία, παρόλο που αυτή έχει λήξει. Ειδικότερα, η ποσοστιαία απόκλιση στα υπό αναφορά τιμολόγια υπολογίσθηκε σε 32,5% και 28,74%, αντίστοιχα.

γ. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ, ο αντίστοιχος αριθμός κυκλωμάτων, που περιλαμβανόταν στη συγκεκριμένη ειδική συμφωνία περί τα τέλη του 2012, ανέρχονταν στα 984 έναντι μηνιαίας δαπάνης €53.363 πλέον ΦΠΑ και έκτοτε ο αριθμός τους άρχισε να μειώνεται σταδιακά καταλήγοντάς τον Μάρτιο του 2024 στα 597 (ποσοστιαία μείωση 39% σε σχέση με το 2012), χωρίς ωστόσο να επέλθει η ανάλογη μείωση στη μηνιαία τιμή χρέωσης, η οποία παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη στις €53.350, πλέον ΦΠΑ.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα, αφενός της συμμόρφωσης στις πρόνοιες των Νόμων και Κανονισμών του Κράτους και αφετέρου της διασφάλισης της αποστολής της ΕΦ και της Κεντρικής Υπηρεσίας Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΚΥΠΣΕΑ), επαναλαμβάνεται για ακόμη μια φορά η ανάγκη επίσπευσης των διαδικασιών για συνομολόγηση σύμβασης, με αντικείμενο την παροχή

τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ. Επισημαίνεται ότι, κατά την εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις τόσο στον τομέα των τηλεπικοινωνιών όσο και στην υλοποίηση συναφών εξοπλιστικών προγραμμάτων, ώστε να περιληφθούν οι ανάλογες πρόνοιες/ ειδικοί όροι στη σύμβαση. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι οι τιμές που θα συμφωνηθούν για την παροχή των υπηρεσιών πρέπει να συνάδουν με τις τιμές αγοράς.

3.16. Θέμα: Υπηρεσιακά Ταξίδια στο Εξωτερικό

(α) Μητρώα Ταξιδιών. Από επισκόπηση των Μητρώων Ταξιδιών που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΜ και την αντιπαραβολή τους με τα σχετικά στοιχεία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), διαπιστώσαμε ότι τα σχετικά Μητρώα δεν είναι πλήρως ενημερωμένα με τις λεπτομέρειες των ταξιδιών, όπως όνομα συμμετέχοντα, σκοπός του ταξιδιού, περιγραφή και πρόγραμμα δραστηριότητας

Η ελλιπής ενημέρωση των Μητρώων δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο των ταξιδιών, καθώς και τον πιθανό εντοπισμό περιπτώσεων μη χρηστής αξιοποίησης των σχετικών κονδυλίων.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για αποτελεσματική παρακολούθηση των υπηρεσιακών ταξιδιών και τον έλεγχο των σχετικών δαπανών, το Υπουργείο να προχωρήσει με την εφαρμογή των κατάλληλων διαδικασιών για την επικαιροποίηση και παρακολούθηση των σχετικών Μητρώων σε τακτική βάση.

(β) Υγειονομικές εξετάσεις ιπτάμενων. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενη Έκθεση μας, σύμφωνα με το Άρθρο 10 (2) των περί του Στρατού της Δημοκρατίας Νόμων του 2016 έως 2023, η κρίση της πτητικής καταλληλότητας, για λόγους υγείας, του ιπτάμενου προσωπικού διενεργείται σε ιατρικό κέντρο και από υγειονομική επιτροπή, τα οποία έχουν εγκριθεί ως κατάλληλα για το σκοπό αυτό από αναγνωρισμένο διεθνή οργανισμό και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Άμυνας. Συναφώς αναφέρεται ότι, με βάση σχετική Πάγια Διαταγή του ΓΕΕΦ, του 1987, το ιπτάμενο προσωπικό της ΕΦ, ανεξάρτητα ηλικίας, υποβάλλεται σε περιοδική υγειονομική εξέταση κάθε χρόνο για λόγους προληπτικής ιατρικής, καθώς επίσης για την εκτίμηση της υγειονομικής και φυσικής του κατάστασης, προκειμένου να διασφαλίζεται η πτητική του καταλληλότητα.

Η υπό αναφορά εξέταση διενεργείται στο Κέντρο Αεροπορικής Ιατρικής (ΚΑΙ) του 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας (ΓΝΑ) στην Αθήνα, το οποίο διαθέτει τα κατάλληλα ιατρικά τμήματα για τη διενέργεια της περιοδικής υγειονομικής εξέτασης, καθώς επίσης Θάλαμο Χαμηλής Πίεσης (ΘΠΧ) και Συσκευή Απώλειας Προσανατολισμού (ΣΑΠ).

Είχαμε εισηγηθεί όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο πραγματοποίησης της εν λόγω ιατρικής εξέτασης των ιπταμένων στην Κύπρο, αντί στην Ελλάδα και ειδικότερα για τα υψηλόβαθμα στελέχη τα οποία μεταβαίνουν στην Αθήνα για τις εν λόγω εξετάσεις, χωρίς να υποβάλλονται ωστόσο στη διαδικασία εξομοίωσης πτήσεων με τη χρήση του ΘΠΧ και της ΣΑΠ, λόγω του ότι υπερβαίνουν το καθορισμένο όριο ηλικίας των 44 ετών.

Το ΓΕΕΦ, στο πλαίσιο επιδίωξης οικονομικής περισυλλογής, προέβη στις 2.7.2014 σε επανεξέταση του θέματος των περιοδικών υγειονομικών εξετάσεων των ιπτάμενων στελεχών της ΕΦ και της δυνατότητας εναλλακτικών επιλογών για την διεξαγωγή τους. Μετά από ενδελεχή μελέτη, αποφασίστηκε η συνέχιση της υφιστάμενης ακολουθητέας διαδικασίας, στο Κέντρο Αεροπορικής Ιατρικής (ΚΑ.), της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας (Π.Α.), στην Αθήνα. Το ΓΕΕΦ είχε στηρίξει αυτή του την απόφαση:

- (i) Στη σκοπιμότητα της περιοδικής υγειονομικής εξέτασης των Ιπταμένων.
- (ii) Στην αξιοπιστία της υφιστάμενης διαδικασίας.
- (iii) Στις αντικειμενικές δυσχέρειες υλοποίησης της εναλλακτικής επιλογής, πραγματοποίησης των υπόψη εξετάσεων στην Κύπρο, εφόσον:
 - Δεν υπάρχει στην ΕΦ, επαρκής αριθμός εξειδικευμένου σε θέματα Αεροπορικής Ιατρικής, υγειονομικού προσωπικού, για διεκπεραίωση των απαιτούμενων εξετάσεων.
 - Δεν υπάρχουν διαθέσιμες υποδομές και εξοπλισμός (Προσομοιωτής Απώλειας Προσανατολισμού και Θάλαμος Αποσυμπίεσης), για παράλληλη διεξαγωγή εκπαίδευσης στη φυσιολογία της πτήσεως.
 - Δεν υφίστανται θεσμοθετημένες έννομες διαδικασίες, οι οποίες να προβλέπουν για Επιτροπή Κρίσεως Υγειονομικής Πτητικής Καταλληλότητας, στο πρότυπο της Ανώτατης Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΑ.Ε), της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας, ούτε διαθέσιμο εξειδικευμένο προσωπικό για την στελέχυσή τους.

Περαιτέρω το ΓΕΕΦ επισήμανε ότι με την υφιστάμενη διαδικασία εξασφαλίζεται ο υγειονομικός έλεγχος και πιστοποίηση της υγειονομικής πτητικής καταλληλότητας των ιπταμένων στελεχών της ΕΦ, από αναγνωρισμένο Κέντρο Αεροπορικής Ιατρικής, με την ουσιαστική αλλά και νομική σημασία την οποία συνεπάγεται αυτό.

Κατά τον έλεγχο των σχετικών στοιχείων του ΥΠΑΜ, διαπιστώσαμε τη συνέχιση της αποστολής προσωπικού της Πολεμικής Αεροπορίας για ετήσιες ιατρικές εξετάσεις σε ιατρικό κέντρο στην Αθήνα (ΚΑΙ) καθώς κατά το έτος 2023 μετέβησαν για υγειονομικές εξετάσεις στο συγκεκριμένο ιατρικό κέντρο, συνολικά 116 στελέχη της Πολεμικής Αεροπορίας, με συνολικό κόστος ύψους €68.689.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το Υπουργείο, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, να επανεξετάσει το ενδεχόμενο πραγματοποίησης της εν λόγω ιατρικής εξέτασης των υψηλόβαθμων ιπταμένων στελεχών στην Κύπρο, αντί στην Ελλάδα, τα οποία μεταβαίνουν στην Αθήνα για τις εν λόγω εξετάσεις, αφού αυτά δεν υποβάλλονται στη διαδικασία εξομοίωσης πτήσεων με τη χρήση του ΘΠΧ και της ΣΑΠ, λόγω του ότι υπερβαίνουν το καθορισμένο όριο ηλικίας των 44 ετών.

3.17. Θέμα: Αποθέματα οπλισμού.

Τα στοιχεία του μηχανογραφημένου αρχείου οπλισμού που τηρείται στο ΓΕΕΦ/ΔΙΔΜ (Διεύθυνση Διοικητικής Μέριμνας) δεν συμφωνούσαν με τα αντίστοιχα στοιχεία της Κεντρικής Αποθήκης. Μετά από οδηγίες της σχετικής Διεύθυνσης (26.7.2022) είχε συγκροτηθεί τριμελής επιτροπή, η οποία θα προέβαινε στην απογραφή και αντιπαραβολή του αποθέματος με τα στοιχεία του μηχανογραφικού συστήματος. Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας απογραφής και ενημέρωσης του μηχανογραφικού αρχείου έχει εκδοθεί επίσης η σχετική διαταγή από ΓΕΕΦ/ΔΙΔΜ (29.8.2022) ενώ και η όλη διαδικασία αναμενόταν να ολοκληρωθεί μέχρι και την 31.12.2023.

Σύμφωνα με ενημέρωση που έχουμε λάβει κατά την διάρκεια του ελέγχου μας, η απογραφή στην Κεντρική Αποθήκη έχει ολοκληρωθεί και η διαδικασία βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της αντιπαραβολής και συμφιλίωσης με τα στοιχεία του μηχανογραφικού συστήματος ΓΕΕΦ/ΔΙΔΜ.

Αντιλαμβανόμαστε ότι, η ακολουθητέα διαδικασία αντιπαραβολής των εν λόγω στοιχείων είναι εκ φύσεως ιδιαίτερα χρονοβόρα, ωστόσο το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει δεν αιτιολογεί την μη αποπεράτωσή της. Με δεδομένο το γεγονός πως η ολοκλήρωση της διαδικασίας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των ελεγχόμενων και παρακολουθούμενων υλικών της ΕΦ ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους λόγους της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της πιο πάνω διαδικασίας καθώς και για τις διορθωτικές ενέργειες που αναμένεται να ληφθούν.

3.18. Θέμα: Υλικά που παραλήφθηκαν στο πλαίσιο εκτέλεσης διαφόρων συμβάσεων.

Στις αποθήκες ανεφοδιαστικού οργάνου της ΕΦ συνεχίζουν να υφίστανται μεγάλες ποσότητες αναλωσίμων υλικών, που αφορούν σε απορριφθείσες προμήθειες στο πλαίσιο υλοποίησης παλαιότερης σύμβασης για την προμήθεια στρατιωτικών αρβύλων (προσφορά αρ. 2007T1010 (ΤΚΑΠ)), για τις οποίες η προμηθεύτρια εταιρεία δεν προέβη σε ενέργειες για απομάκρυνσή τους. Πέραν του ότι αυτές καταλαμβάνουν πολύτιμο αποθηκευτικό χώρο, η μακρόχρονη παραμονή τους στις εγκαταστάσεις της ΕΦ ενδεχομένως να εγκυμονεί κινδύνους για αξίωση του αναδόχου για καταβολή αποζημιώσεων, επικαλούμενος αλλοίωση ή/και απώλεια του προϊόντος συνεπεία πράξεων ή/και παραλείψεων από μέρους του ανεφοδιαστικού οργάνου.

Από το 2013 είχε κατατεθεί προσφυγή από την προμηθεύτρια εταιρεία εναντίον της Δημοκρατίας η οποία τύγχανε χειρισμού από τη ΝΥ. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, έγινε τον Νοέμβριο του 2021, προσπάθεια επίλυσης της διαφοράς πριν από την ακροαματική διαδικασία, η οποία είχε οριστεί για τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Η εν λόγω προσπάθεια δεν καρποφόρησε και η εκδίκαση της υπόθεσης συνεχίστηκε.

Σύμφωνα με ενημέρωση που έχουμε λάβει από το ΥΠΑΜ, η εκδίκαση της προσφυγής της προμηθεύτριας εταιρείας έχει ολοκληρωθεί τον Μάρτιο του 2024 με σχετική απόφαση υπέρ της Δημοκρατίας. Παρόλα αυτά, τα εν λόγω υλικά βρίσκονται ακόμη αποθηκευμένα σε εγκαταστάσεις της

ΕΦ καθώς οι ενάγοντες έχουν προχωρήσει με έφεση κατά της απόφασης και στη βάση αυτή το ΥΠΑΜ αναμένει ενημέρωση από τη ΝΥ για τις εξελίξεις.

Σημειώνεται επίσης ότι το ΥΠΑΜ έχει ζητήσει από τη ΝΥ, με επιστολή του από το 2016, την έκδοση Δικαστικού Διατάγματος για την απομάκρυνσή τους ενώ ακολούθως απέστειλε, στη βάση εισήγησης της Υπηρεσίας μας, αριθμό επιστολών προς τη ΝΥ, προκειμένου να τύχει ενημέρωσης αναφορικά με τη διαδικασία έκδοσης του Δικαστικού Διατάγματος, χωρίς ωστόσο να λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέχρι στιγμής.

3.19. Θέμα: Χρηματοοικονομική Διαχείριση στον Δημόσιο Τομέα

α. Σχετικές διαδικασίες και τήρηση του Μητρώου Βιβλίων Είσπραξης και Εσόδων (ΓΛ.158). Κατά τον έλεγχο του Μητρώου Βιβλίων Είσπραξης και Εσόδων (ΓΛ.158) και των σχετικών διαδικασιών έχουμε παρατηρήσει ότι το εν λόγω Μητρώο δεν συμπληρώνεται με τη δέουσα επιμέλεια και σαφήνεια ενώ επιπρόσθετα έχουμε εντοπίσει αδυναμίες στις διαδικασίες διαχείρισης των εντύπων, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζεται ξεκάθαρη και ορθή εικόνα για την κατάσταση των σχετικών εντύπων και βιβλίων.

β. Έντυπα Κινήσεως και Εργασίας Οχημάτων. Σύμφωνα με την Εγκύκλιο του ΓΛ 1619 (από 01/01/2024 νέα Εγκύκλιος αρ. 68) και τον ΚΚΑ 122, αναφορικά με τα οχήματα, θα πρέπει να συμπληρώνονται τα ακόλουθα έντυπα:

- ♦ GEN.52 (Μηνιαίο Κοστολόγιο Οχήματος), για οχήματα που ανήκουν μόνιμα στα οικεία Τμήματα.
- ♦ GEN.70 (Βιβλίο Κινήσεως Οχημάτων), για αυτοκίνητα, μοτοσικλέτες, μηχανοκίνητες βάρκες και γενικά για οχήματα που διανύουν αποστάσεις.

Διαπιστώσαμε ότι το Έντυπο GEN 52 «Μηνιαίο Κοστολόγιο Οχήματος/Μηχανήματος», δεν τηρείται στο ΥΠΑΜ κατά παράβαση των προνοιών της πιο πάνω εγκυκλίου καθώς και του ΚΚΑ με αρ. 122 (1) (β), με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιείται έλεγχος παρακολούθησης του μέσου όρου δαπανών καυσίμων ανά όχημα/μηχάνημα .

Από έλεγχο του Μητρώου Βιβλίων ΓΛ.158, παρατηρήσαμε ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν οποιαδήποτε νέα έντυπα, αφού όλα τα χρησιμοποιήτα έντυπα που είχαν εντοπιστεί κατά τον προηγούμενο έλεγχο του 2022 (με αύξοντα αριθμό 16001-17000) παραμένουν ακόμα διαθέσιμα στο Αρχείο.

Επιπρόσθετα, σε έλεγχο συναλλαγής καυσίμων οχημάτων, έχουμε παρατηρήσει ότι δεν συμπληρώνονται πλήρως και ορθά τα έντυπα GEN.70 καθώς δεν αναγράφεται κατάλληλα η κίνηση των καυσίμων (παραλαβές του μήνα, αρχικό και τελικό απόθεμα) ούτε ο μέσος όρος της κατανάλωσης (ολικό χιλιόμετρων που διανύθηκαν κατά το μήνα δια το ολικό των καυσίμων που καταναλώθηκαν κατά τον μήνα).

Σχόλια Ελεγχόμενου Φορέα

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στον ελεγχόμενο φορέα, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην τελική μορφή της Ειδικής Έκθεσης. Η αυτούσια απαντητική επιστολή του ελεγχόμενου φορέα παρουσιάζεται στο **Παράρτημα III**. Σημειώνεται ότι, όπου στην απάντηση του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική της μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας, αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από την απάντηση του ελεγχόμενου φορέα.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της

Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίζει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

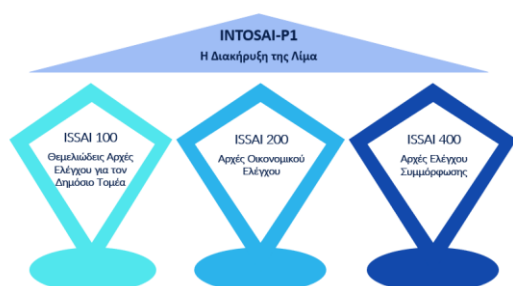
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές

που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Με βάση το Πρότυπο ISSAI 200, ο οικονομικός έλεγχος στοχεύει στη συλλογή επαρκών κατάλληλων τεκμηρίων που να παρέχουν εύλογη διαβεβαίωση στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, υπό τη μορφή ελεγκτικής γνώμης ή/και άλλης έκθεσης, ότι οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται δίκαια ή/και σε συμμόρφωση με το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς και το κανονιστικό πλαίσιο.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο και τα Επαρχιακά Δικαστήρια, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας, καθώς και στη διενέργεια συναντήσεων και συνεντεύξεων με το προσωπικό της ΔΥ.

Ο έλεγχος καλύπτει το έτος 2023, εκτός όπου ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στη ΔΥ, οι οποίες ενσωματώθηκαν, όπου ενδεικνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ’ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιαστικά η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α. Ο περί της Εθνικής Φρουράς Νόμος του 2011 έως 2015 (Ν.19(I)/2011).
- β. Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμος του 1990 μέχρι 2013 (Ν.33/1990).
- γ. Οι περί Στρατού της Δημοκρατίας σχετικοί Κανονισμοί και Διατάγματα.

- δ. Οι περί Άμυνας σχετικοί Κανονισμοί και Διατάγματα.
- ε. Οι περί Εθνικής Φρουράς σχετικοί Κανονισμοί και Διατάγματα.
- στ. Ισχύουσες Πάγιες Διαταγές
- ζ. Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος (Ν.20(Ι)/2014).
- η. Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.38(Ι)/2014).
- θ. Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες.
- ι. Κανονισμοί Κυβερνητικών Αποθηκών.
- ια. Ο περί της Καταπολέμησης των Καθυστερήσεων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές Νόμος (Ν. 123(Ι)/2012).
- ιβ. Οι Κανονισμοί και Διατάξεις, που αφορούν στον Χρόνο Εργασίας και στη Χορήγηση Αδειών των δημοσίων υπαλλήλων, όσο και τις σχετικές εγκύκλιοι του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού («ΤΔΔΠ).
- ιγ. Οι περί των Υπηρεσιακών Οχημάτων του Κρατικού Τομέα και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Κανονισμοί του 2014 (Κ.Δ.Π. 504/2014).
- ιδ. Ο περί της Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημοσίου Τομέα Νόμος (Ν.3(Ι)/2014),

Επίσης, για τον υπό αναφορά έλεγχο χρησιμοποιήθηκαν, ως κριτήρια ελέγχου, Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις, Διατάγματα, Γνωστοποιήσεις, Εγκύκλιοι του ΓΛ και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Παράρτημα III: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα

0514.009
26.11.001.001

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΛΗΦΘΗ
17 ΟΚΤ. 2025
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αρ. Φακ. : 5.14.010/14
Αρ. Τηλ. : 22807701

10 Οκτωβρίου, 2025

Γενικό Ελεγκτή
της Δημοκρατίας

Θέμα: ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΑΜ/01/2025
Έλεγχος Υπουργείου Άμυνας

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στην επιστολή σας, με Αρ.Φακ.05.14.009, 26.11.001.001 και ημερομηνία 09.09.2025, σχετικά με το πιο πάνω θέμα και να παραθέσω τα σχόλια/απόψεις του Υπουργείου Άμυνας αναφορικά με τα ευρήματα και τις συστάσεις της Υπηρεσίας σας:

3.1 Προϋπολογισμός Εθνικής Φρουράς:

Υιοθετήθηκε η σύσταση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και από το 2025 η ανάλυση του κεφαλαίου 11.03 υποβάλλεται σε ομάδες στο Υπουργείο Οικονομικών για από κοινού συμφωνία των προνοιών του. Στη συνέχεια το αναλυτικό και επεξηγηματικό Μνημόνιο του εν λόγω Κεφαλαίου υποβάλλεται στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

3.2 Συμβασιούχοι Οπλίτες (ΣΥΟΠ):

Έχουν ληφθεί υπόψη οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και θα γίνονται έλεγχοι σε πιο τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να περιοριστεί ο αριθμός των ατόμων με οφειλόμενα ποσά προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Επιπρόσθετα, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για εξασφάλιση των οφειλόμενων ποσών, τόσο με γραπτές επιστολές όσο και τηλεφωνικές επικοινωνίες, με τελευταία ενέργεια να είναι η αποστολή της υπόθεσης στην Νομική Υπηρεσία για να αναλάβει την διεκδίκηση των οφειλόμενων ποσών. Έγινε, επίσης, διόρθωση στις σχετικές διαδικασίες έτσι ώστε να μην προκύπτουν νέες περιπτώσεις υπερπληρωμών.

3.3 Παρακολούθηση χρόνου εργασίας και αδειών απουσίας:

Έχει κληθεί η εταιρεία, η οποία έχει τοποθετήσει το σχετικό πρόγραμμα παρακολούθησης του χρόνου προσέλευσης/αποχώρησης των δημοσίων υπαλλήλων του Υπουργείου, να επιδιορθώσει τα λάθη που έχουν διαπιστωθεί, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις σας. Σημειώνεται ότι, η εταιρεία έχει αναφέρει ότι δεν είναι σε θέση να διορθώσει κάποια από τα λάθη αυτά με το υφιστάμενο πρόγραμμα. Λόγω τούτου, έχει προωθηθεί Σημείωμα στο Γενικό Διευθυντή για αντικατάσταση του προγράμματος, με το πρόγραμμα KELIO, το οποίο είναι εγκατεστημένο και σε άλλα Υπουργεία και προσφέρει καλύτερη διαχείριση των θεμάτων στα οποία αναφέρεται η Υπηρεσία σας.

Θα σταλεί Εγκύκλιος στο προσωπικό του Υπουργείου για ορθότερη τήρηση του ωραρίου ενώ για τις περιπτώσεις που εξακολουθούν να υφίστανται, θα ζητηθεί εκ νέου έγκριση από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Όσον αφορά παλαιότερες αποκοπές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί, έγιναν συστάσεις προς το προσωπικό που χειρίζεται το πρόγραμμα τήρησης ωραρίου για καλύτερη διαχείρισή του και ενισχύθηκαν και οι έλεγχοι μέσω της Προϊσταμένης Αρχείου.

3.4 Ασφαλιστική κάλυψη πυροτεχνουργών

Το Υπουργείο Άμυνας, κατόπιν διαβουλεύσεων με τη Νομική Υπηρεσία, προώθησε για νομοτεχνικό έλεγχο κείμενο υπό μορφή τροποποιητικού Κανονισμού των περί Στρατού της Δημοκρατίας (Επιδόματα Επικίνδυνης Αποστολής Μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και Άλλα Συναφή Θέματα) Κανονισμών του 2024 (Κ.Δ.Π.266/2024), προκειμένου να ρυθμίζεται η ασφαλιστική κάλυψη όλων των κατηγοριών δικαιούχων επιδομάτων επικινδυνότητας. Εκκρεμεί η ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου.

3.5 Διακίνηση στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ στον χώρο εργασίας με στρατιωτικά οχήματα, από και προς τον τόπο διαμονής τους.

Έχουν ληφθεί μέτρα για περιορισμό της χρήσης υπηρεσιακών οχημάτων στις απολύτως απαραίτητες περιπτώσεις, δηλαδή στις περιπτώσεις όπου η χρήση των οχημάτων πραγματοποιείται για υπηρεσιακό σκοπό. Υπενθυμίζονται, ωστόσο, οι ιδιαιτερότητες που διαφοροποιούν την Εθνική Φρουρά από τη Δημόσια Υπηρεσία, όπως αυτές αναγράφονται στην επιστολή του ΓΕΕΦ με Αρ.Φ.000/54/519839Σ.71 και ημερ. 25.04.2023, και η οποία σας διαβιβάστηκε με την ταυτόσημη επιστολή του Υπουργείου με ημερομηνία 01.06.2023.

-3-

3.6 Αξιωματικοί που κρίνονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους.

Το Υπουργείο Άμυνας, αρχής γενομένης από την τακτική σύνοδο του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων του έτους 2023 και εντεύθεν, εφάρμοσε ουσιαστικά διαφορετική διαδικασία από εκείνη που εφαρμοζόταν τα προηγούμενα χρόνια, υιοθετώντας τις παρατηρήσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου σε αριθμό ακυρωτικών αποφάσεων. Ειδικότερα με την υιοθέτηση αντικειμενικών κριτηρίων (κατοχή συναφούς με τα καθήκοντα μεταπτυχιακού τίτλου και πολύ καλή γνώση μίας ξένης γλώσσας) επιχειρήθηκε η συμμόρφωση με τις υποδείξεις του Διοικητικού Δικαστηρίου. Αυτή η νέα διαδικασία θα κριθεί δικαστικά όταν θα εκδικαστούν προσφυγές που στρέφονται κατά αποφάσεων τους έτους 2023 και επόμενων ετών.

3.7 Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας

Έχουν αποσταλεί σχετικές επιστολές καθώς και υπενθυμίσεις, τόσο αρχικά προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου, όσο και πρόσφατα στον Δήμο Αγίας Νάπας, ο οποίος μετά την αναδιοργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι ο υπεύθυνος Δήμος για το θέμα αυτό. Λόγω του ότι δεν έχει ληφθεί απάντηση, παρά τις πιο πάνω ενέργειες, το Υπουργείο Άμυνας έχει ετοιμάσει σχετική επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα για το θέμα, η οποία θα αποσταλεί εντός των επόμενων ημερών.

3.8 Αναδόμηση Υπουργείου

Παρά την προσπάθεια του Υπουργείου για μείωση του στρατιωτικού προσωπικού, αυτό δεν κατέστη δυνατόν, καθότι οι ανάγκες σε εξειδικευμένες στρατιωτικές γνώσεις έχουν αυξηθεί, λόγω των γεωστρατηγικών εξελίξεων και των νέων δραστηριοτήτων που ανέλαβε το Υπουργείο (π.χ. Αμυντική Βιομηχανία).

3.9 Ανέγερση ιδιόκτητων κτηρίων ΥΠΑΜ-ΓΕΕΦ

Το θέμα της ανέγερσης ιδιόκτητων κτηρίων για την στέγαση του ΥΠΑΜ-ΓΕΕΦ θα τεθεί εκ νέου για έγκριση, προτεραιοποίηση και ένταξη στο μεσοπρόθεσμο τριετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2026-2029. Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με αρ.94.929 και ημερομηνία 15/6/2023, ο Υπουργός Μεταφορών έχει εξουσιοδοτηθεί όπως, κατόπιν συνεννόησης με τον Υπουργό Άμυνας, συμπεριλάβει το νέο κτίριο στον κατάλογο με τα νέα έργα που αφορούν τη στέγαση Κρατικών Υπηρεσιών. Το Υπουργείο Άμυνας θα ξεκινήσει την μελέτη του έργου κατόπιν της σχετικής έγκρισης ενώ αναφορικά με τη μελέτη βιωσιμότητας που έχει ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, θα ζητηθεί εξαίρεση για λόγους ασφάλειας πληροφοριών.

3.10 Ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού

Τα συστήματα ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού έχουν σταδιακά καταργηθεί, αφού η εταιρεία που τα είχε εγκαταστήσει και είχε την αποκλειστική τεχνογνωσία δεν μπορούσε να τα διατηρήσει/συντηρήσει. Τα συστήματα δεν έχουν αντικατασταθεί και δεν έχουν συνδεθεί με αποχετευτικό σύστημα λόγω της μη επέκτασης των τελευταίων κοντά στα στρατόπεδα.

3.11 Ενεργειακή απόδοση κτηριακών εγκαταστάσεων

Πραγματοποιείται αριθμός δράσεων για το προσωπικό της ΕΦ, οι οποίες συμβάλλουν στη δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης, στην ανακύκλωση υλικών καθώς και στην εξοικονόμηση ενέργειας. Σημειώνεται, ωστόσο, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού πλήρους απασχόλησης στον Τομέα Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, η οποία αναμένεται να αντιμετωπιστεί με την πλήρωση όλων των κενών θέσεων της Διεύθυνσης. Με την πλήρωση αυτών, ο εν λόγω Τομέας θα στελεχωθεί κατάλληλα και θα αναλάβει τη διενέργεια περισσότερων περιβαλλοντικών δράσεων. Επιπρόσθετα:

(α) Τήρηση στατιστικών δεδομένων

Τα στοιχεία κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας έχουν αξιοποιηθεί κατάλληλα για τον υπολογισμό της δυναμικότητας των φωτοβολταϊκών που θα εγκατασταθούν σε όλα σχεδόν τα μεγάλα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς.

(β) Φωτοβολταϊκά

Το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολή του (Αρ. φακ 6.08.031.110.08, ημερ.4/08/2025) προς την ΑΗΚ, εξέφρασε την ανησυχία του για την καθυστέρηση και ζήτησε όπως ληφθούν άμεσα διορθωτικά μέτρα. Σε σύσκεψη η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27/08/2025 μεταξύ του Υπουργείου και της ΑΗΚ συζητήθηκαν τρόποι επίσπευσης της διαδικασίας με παράλληλες ενέργειες και από τις δύο πλευρές.

(γ) Λαμπτήρες

Το θέμα παρακολουθείται από το Υπουργείο, σε συνεργασία με την ΑΗΚ για υλοποίηση της δέσμευσης της ΑΗΚ για αντικατάσταση όλων των ενεργοβόρων λαμπτήρων το συντομότερο δυνατό.

-5-

3.12 Μηχανογραφικό Σύστημα Επιτάξεων

Το Υπουργείο προτίθεται να προβεί σε μια συνολική εξέταση του θέματος της δημιουργίας ενός κατάλληλου και πλήρους μηχανογραφικού συστήματος, τόσο για την αυτοματοποίηση των κύριων του εργασιών, όσο και για την καταχώρηση/επικαιροποίηση όλων των δεδομένων που χειρίζεται. Το μηχανογραφικό σύστημα για να είναι πετυχημένο και να εξυπηρετεί τις ανάγκες του Τομέα Χρήσης Γης, χρειάζεται όπως σχεδιαστεί προσεκτικά και προηγηθεί η κατάλληλη προεργασία. Θα πρέπει να γίνει μια πλήρης καταγραφή των δραστηριοτήτων του Τομέα και συγκεκριμενοποίηση των πληροφοριών και των εργασιών που αναμένεται να λαμβάνεται από το εν λόγω σύστημα. Παράλληλα, θα πρέπει να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για τον τρόπο λειτουργίας του. Η εισαγωγή ενός τέτοιου συστήματος θα χρειαστεί χρόνο, καθώς δεν εξαρτάται μόνο από το Υπουργείο Άμυνας αλλά και από τη συνεργασία και την εμπλοκή άλλων υπηρεσιών, ούτως ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Αναφορικά με το θέμα της συνεργασίας του Τομέα Χρήσης Γης με το ΓΕΕΦ και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αναφέρεται ότι το Υπουργείο Άμυνας έχει ήδη αποστείλει αριθμό επιστολών προς το ΓΕΕΦ και προς το Τμήμα Κτηματολογίου και έχει διενεργήσει ξεχωριστές συναντήσεις μαζί τους σε υψηλό επίπεδο, όπου έχει τεθεί το θέμα των καθυστερήσεων στην ανταπόκριση και στην υποβολή των απαραίτητων εγγράφων για την έκδοση των Διαταγμάτων Επίταξης και των συναφών εργασιών. Ως αποτέλεσμα αυτών των συναντήσεων, έχει καθοριστεί συγκεκριμένη σειρά ενεργειών και χρονικά πλαίσια επικοινωνίας μεταξύ των Τμημάτων.

3.13 Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων

Έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος, έχει γίνει συγκεντρωτικό και αναλυτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων και έχει σταλεί σχετική βεβαίωση στον Γενικό Λογιστή.

3.14 Χορηγίες και κατά χάριν οικονομική βοήθεια

α) Το Υπουργείο συμφωνεί με τα όσα αναγράφονται στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης.

β) Το Υπουργείο διατηρεί τη θέση που σας γνωστοποιήθηκε με την ταυτόσημη επιστολή μας ημερ. 03.10.2024, σύμφωνα με την οποία δεν απαιτείται η υποβολή παραστατικών για την καταβολή των ποσών που παραχωρήθηκαν, καθώς τα έντυπα αυτά, όπως αναφέρεται και στην εγκύκλιο με Αρ.6 του Γενικού Λογιστηρίου, θα πρέπει να προσκομίζονται στο πλαίσιο της νενομισμένης διαδικασίας για κρατικές χορηγίες άνω των €20.000. Το Υπουργείο Άμυνας, ωστόσο, θα προβαίνει σε γραπτή

και επαρκή αιτιολόγηση των ποσών που θα καταβάλλονται κατόπιν αιτήματος από τους ενδιαφερόμενους συνδέσμους.

γ) Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα εφαρμόζει τις πρόνοιες της εγκυκλίου με αρ. 1730 σχετικά με τη χρήση της σφραγίδας. Αναφορικά με τις επιστολές, θα γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες, έτσι ώστε να σφραγίζονται κατάλληλα ως ληφθείσες.

3.15 Παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΦ

Το Υπουργείο συμφωνεί με τα όσα αναγράφονται στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης.

3.16 Υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό

α) Στα Μητρώα Ταξιδιών παρακολουθούνται και τηρούνται στοιχεία για εσωτερικούς στατιστικούς σκοπούς. Θα γίνονται προσπάθειες για έγκαιρη ενημέρωσή του σε τακτική βάση.

β) Οι διαδικασίες ακολουθούνται με βάση την Πάγια Διαταγή του 2021, ΠαΔ7-6/2021/ΓΕΕΦ/ΔΥΓ. Η διενέργεια των εν λόγω εξετάσεων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο εξαιτίας της έλλειψης Κέντρου Αεροπορικής Ιατρικής (σχετ. η επιστολή του ΓΕΕΦ με Αρ.Φ.074/70/520212Σ.145 και ημερομηνία 24.09.2025).

3.17 Αποθέματα οπλισμού

Το ποσοστό ολοκλήρωσης των ενεργειών πλήρους αξιοποίησης του Μ/Γ «ARTEMIS», παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες και την πολυπλοκότητα του εγχειρήματος, έχει ανέλθει στο 41,5%. Τέθηκε εκ νέου χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης τον Ιούνιο του 2026, ενώ εφαρμόζονται οι διαδικασίες της ΠαΔ6-15/2025/ΓΕΕΦ/ΔΥΠ για κάθε νεοεισερχόμενο υλικό (σχετ. η επιστολή του ΓΕΕΦ με Αρ.Φ.074/70/520212Σ.145 και ημερομηνία 24.09.2025).

3.18 Υλικά που παραλήφθηκαν στο πλαίσιο εκτέλεσης διαφόρων συμβάσεων.

Το Υπουργείο συμφωνεί με τα όσα αναγράφονται στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης.

-7-

3.19 Χρηματοοικονομική Διαχείριση στον Δημόσιο Τομέα

- α) Τα έντυπα έχουν μεταφερθεί από το 2024 στο Αρχείο του Υπουργείου Άμυνας και έχουν τακτοποιηθεί με τον σωστό τρόπο, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.
- β) Έχουν τοποθετηθεί σε όλα τα οχήματα του Υπουργείου Άμυνας τόσο το Γεν.70 το οποίο τηρείτο όσο και το έντυπο Γεν. 52, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.
2. Συναφώς πληροφορείστε ότι το Υπουργείο δε φέρει οποιαδήποτε ένσταση στη δημοσίευση της παρούσας απαντητικής επιστολής.
3. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πληροφορίες/διευκρινίσεις τυχόν απαιτηθούν.

(Χριστίνα Πετρούδη)
για Αν. Γενικό Διευθυντή